

SLOVENSKI INFORMATIVNI LIST V AVSTRALIJI. SYDNEY, MELBOURNE, ADELAIDE, PERTH, BRISBANE, HOBART. ★ Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a periodical.

Oj Sončni Maj

CVETOČI MAJ JE PRIJADRAL v deželo. Tiho ga je prinesla Vesna v loke in dobrane, v gozdove in domove. Žgolečim ptičkam je napel srebrne strune, vesel ku-ku se oglašja s smrek in iz gabrovja. Vseposod poganja rastlinstvo in brsti cvetje. Prebudila se je narava — začetek novega življenja, nove pomladi.

Kako je vse veselo, sončno, življenja polno! Kmetič je pljunil v roke, zarezal nove brazde, vsejal novega semena za vsakdanji kruh. Kdo od nas se ni veselil mladega majnika, kdo ni s tiho radostjo prišluhnil slavčku ob tihih večerih?

Pa mesec maj je posvečen nebeski Kraljici! Njej spleta vence, najlepši mesec v letu. Ne postavlja najlepših rožne le na okna kmečkih domov, tudi na oltarje Kraljice. Fatimska ima svoj kotiček, Bog ne daj, da bi cvetje pred njeno podobo ovenelo, da bi zmanjkalo vode v vazah! Za velik greh bi imela tako nesrečo domače dekle.

Da, dekleta so bile tudi prve pri šmarničnem petju. Za njimi smo poprijemali doraščajoči fantje. Kako radi smo se zbirali v cerkvi k šmarnicam! Naš župnik je bil kar izpremenjen, prav tako kot o veliki noči. Z njim smo bili vsi izpremenjeni, ko smo peli po vsej cerkvi ob akordih, ki so prihajali s kora:

„O, Marija, naj prepeva
tvoje pesmi krasni maj ...”

Še danes mi odmeva v duši ta napev, še danes me dvigne nad zemljo, saj mi ne more iz spomina misel na majniške dni doma. Ne more mi iz spomina, ko me obhajajo neprijetna čustva v maju te dežele, ko sonce zgodaj zahaja v zaton in ljudje segamo že po zimskih plaščih. Očitno nastopa doba pustih jesenskih dni.

Rojaki! Čeprav v tukajšnji naravi ni majniškega razpoloženja, kot si ga mi zamišljamo, naj živi v naših srcih! Ohranimo si ga in nosimo vedno s seboj! Ne dajmo se potreti temnim oblakom otožnosti, ki se morda zgrinjajo nad nami — majniška čustva naših src jih / lahkoto preženejo.

Enkrat na leto maj se praznuje,
enkrat prikljije ves v cvetje
odet.

V srcih človeških naj vedno
kraljuje
majniško petje in majniški
cvet.

Tone Irgel, Vic.

Tebi, Mati!

Kaj bi le, kaj bi le
zvezda brez soja ...
Lepše oči ima
mamica moja ...

MAJNIK JE ODEL DREVJE z zeleno odejo in pokril travnike s cvetočim prtom. Samega sebe in nas je posvetil Kraljici in najlepši njeni podobi na zemlji. Tebi, verna mati!

M-a-m-a! Iz štirih zlatih črk je sestavljena mehka beseda, ki jo komaj slišno izgovarja dete med jokom, med smehom, v strahu, v zaupanju. S to besedico v ustih in srcu ob tebi odrašča. Ti bistriš glavico, pošiljaš v šolo, odpiraš svet, razlagaš življenje. To je tvoje delo, mati, ki nimaš urnika za skrb ob otroku, ne strašiš se žrtev, ne tehtaš jih.

Ne doživljaš le radostnih ur, tudi težke doživljaš.

Cankarjeva mati, ti nam povej! Povej nam, kako težko ti je bilo, ko si se vračala s „skodelico kave” po okorni lestvi izpod strehe, ker jo je Ivan odklonil, češ: Ko nisi prinesla prej, zdaj ne maram ...

Nešteto je takih mater, Cankarjevi podobnih, ki potrpežljivo prenašajo bolečine srca. Tudi ti, moja mati!

Spominska knjiga iz otroških let mi leži odprta na mizi. Berem tvoje besede: Bodi v duši pobožna, v srcu iskrena, v življenju skromna in poštena. Svoje ljubeče matere ne pozabi!

Poteklo je od takrat 35 let, ko si to napisala. Zdi se mi, kot da je bilo včeraj ... In te gledam kot v tistih časih: Kitiš kip lurške Marije na omari in majniške himne prepevaš. Pobožno čitaš lavretanske litanije in otroci ti odgovarjamo. Pa se ne zavedamo, da ti je v srcu zavoljo nas bolečina ...

Danes razumen tvoje srce in bolečino v njem ... O, že 25 let dobro razumem, tako dolga je ločitev med nama. Misel na ločitev te je že od nekaj bolela. In skrb zaradi mene!

Glej, te vrstice ti pišem za tvojo SEDEMDESETLETNICO, tako hitro mineva čas! Pišem ti, da boš močna, kot si bila doslej.

Pišem ti, da bom močna tudi jaz, ker iz tvoje moči zajemam še zdaj, kot sem od nekaj. — Heda Stanojkovič.

MATERI

Ni še dolgo, ko sem bila pri tebi. Zdaj sem daleč, tako daleč. Kje so lepi trenutki, ki sem jih preživljala ob tebi, ko še nisem vedela, da je življenje trdo in trnjevo. Takrat sem veselo prepevala:

Zdaj živim, spoznavam čar
mladosti,
zdaj živim brez muke in
bridhosti ...

Mati! Šele zdaj — iz velike daljave — spoznavam, kako veliko je tvoje srce. Kako bi te mogla pozabiti — takšno kot si. Živo se spominjam tvojih besed, ki si mi jih pogosto ponavljala:

Koliko noči sem prejokala,
ko sem te dete previjala.
Koliko noči še bom,
ko te videla več ne bom ...

Te vrstice si mi zapela, preden sva se ločili. Srce me je bolelo, pa ostati mi ni dalo. Danes me tudi ti dobro razumeš. Gnalo me je v deželo „Pod svobodnim soncem”. In tako deželo sem našla. Naj ti omenim le eno svobodo: Nihče me ne gleda po strani, ko grem k maši v nedeljo. Ti veš: tam so mi grozili z izključitvijo iz šole!

Da, tudi v drugih rečeh je tukaj svoboda. Vem, prevelika svoboda ni dobra. Mama, morda se prav zato bojiš zame. Pa se nikar ne boj, saj sem z mislimi še vedno pri tebi. In vse tvoje nauke sem vzela s seboj v veliki svet. Še te slišim, kako mi ponavljajš:

Z Bogom začni vsako delo,
da bo dober tek imelo!

Še mi sega pogosto na čelo palec, ki se je naučil delati križ, ko si mi ga ti kot drobni punčki tolikokrat naredila. In tiste molitvice, ki sva jih nekoč skupaj molili, so še vedno moja zaščita. Mama, ne boj se zame, naučila si me, do kam sme seči svoboda! Angel varuh me vodi, da ne zajdem s poti.

Mama, le mirna bodi! Res je silna daljava med nama, pa to je le zunanja okolnost. Notranji svet razdalji ne pozna, v njem sva si blizu. Blizu v ljubezni in spoštovanju. Ne bom te razočarala, tvoj ponos hočem biti. Te vrstice ti pišem, takole preprosto in čisto po otroško, ker ob mislih nate postanem naenkrat spet tvoja nekdanja drobna punčka. In sem prepričana, da bom taka ostala, ker ne mine dan, da bi te ne imela pred očmi. Pozdravljena, mama! — Milena Bulovec.

P. BAZILIJ TIPKA

PISMO SEM DOBIL UREDNIK
je pisal? Če ne dobim članka, bom pustil prazno stran in natisnil: Tu bi moral biti Bazilijev spis, pa ga pač ni ...

Torej moram nekaj naklepati. Za črtico nisem dovolj zbran. Segel bom v namišljeno vrtno gredo in natrgal. Morda bo kaj cvetja vmes.

Vse mogoče ljudi srečavam med rojaki. Take, ki so zadovoljni, pa take, ki tarnajo in spet tarnajo. Tista gospa tam nekje se nikakor ni mogla zživeti v avstralske razmere. Kar domov bi šla! Tam cvetke drugače cveto in ptički drugače pojo ... Sploh je tam vse drugače, ali pa tu, kakor se vzame. Potem je imela čudne sanje. V domovino so jo prestavile. Pa ni bilo kar nič cvetka in ptiček, same skrbi in neprijetnosti. Najbolj pa strah pred policijo. Vsa potna se je zbudila. V nos se je vsčipnila, da se je prepričala: bile so le sanje! Tedaj je zahvalila Boga, da je v Avstraliji, in zdaj pravi, da je enkrat za vselej — zdrava. Čestitke!

Zadnjič mi je eden povedal: Doma kadim kupljene cigarete. Ni časa, da bi si jih zvižal iz tobaka. V tovarni si pa vzamem čas in jih zvižam. — Začela sva računati. Koliko jih pokadiš in koliko časa jih zvižajš? Precej minut se je nabralo. Ali naj ga obsojamo, da jemlje čas za ta opravke od plačanih ur, od svojih prostih pa ne? Naj ostane zadeva zgoli pri vprašanju. Ampak jaz sem si rekel: Ko bomo zidali v Melbournu Slovenski Dom, bomo kadili kupljene cigarete. Ne bomo si jih zvižali sproti! V zapisnik!

Med pošto na mizi je več pisem slovenskih mater, ki sprašujejo po svojih sinovih pod južnim soncem. Odšli so bili, oglasili se od tu enkrat ali dvakrat, ta ali oni se je tudi nekoliko pobahal — potem je zamrla za njimi vsaka sled ... Le kje so ti naši fantje? Kje so se porazgubili? Zakaj je bilo treba, da so se izgubili?

O enem takem naj povem „lepo“ zgodbo V Trstu je pustil svoje dekline. Tu je našel drugo, ki je znala lepše pogledati in slajše govoriti. Kako naj sporoči oni tam, da je v Avstraliji „podaril drugi srce“? Imel je znanca, ki ga je nagovoril, naj piše zaročenki v Trst: Tvoj fant je v avstralskem bushu umrl ... Dekle je jokalo in povedalo fantovi materi, ki je živela v okoliški vasi. Po več mesecih je prišlo „umrlemu“ v Avstraliji na uho, da njegova mati še zmerom nosi žalno obleko ... Presneti pob! Čez koleno bi si ga položil in mu jih pošteno naštel.

Slučaj me je seznanil z gospo, ki je že dokaj let tu. Nič ni vedela, da imamo večsah slovensko službo božjo, da lahko gre k spovedi po slovensko, da je kak slovenski duhovnik tukaj. Pa je vse to tudi nič zanimalo ni. Povedala mi je: „Mi ne hodimo v cerkev, odkar smo tu. Smo hodili doma, ko smo v bajti živeli. Danes ni več moderno ...“ Nekam čudno sem jo pogledal. Še bolj čudno pa, ko mi je v isti sapi povedala, da bodo otroci hodili v katoliško šolo. „Le naj jih nauče ubogati staršer!“ — Razložil sem ji, kako krivično ravna. Čemu naj bi njeni otroci držali četrto zapoved, ko pa sama ne pozna tretje: Gospod dan posvečuj!

Kadar moram komu povedati, da sem prišel v Avstralijo iz Čikaga, me vedno vpraša, koliko gangsterjev sem tam srečal. Mislijo, da vsak drugi Čikažan hodi z revolverjem po ulici. Še glavni tajnici melbournskega Kolodvorskega misijona ni šlo v glavo, da v Čikagu nisem imel revolverja za samoobrambo ... Le kje so staknili to sliko Čikaga? Seveda v gangsterskih filmih in detektivskih povestih. Pa je to taka zmeta kot jo naredi tisti, ki

vidi slovensko narodno nošo, pa misli, da ljudje v Sloveniji hodijo še dandanes po vsakdanjih opravkih v takih oblekah.

Še eno „gangstersko“ iz Čikaga. Policaj je ustavljal avtomobilista, ki je prehitro vozil. Videl je, da je duhovnik. „Hm, Father, ko sem vas prvič ujel, naj bodo samo tri zdravemarije. Drugič bo rožni venec! Svarim vas!“
Za danes bo že.

PRED ODHODOM Z LIPARSKIH OTOKOV

„SVOBODNA SLOVENIJA“ V ARGENTINI je nedavno objavila pričujočo sliko, ki je bila narejena 28. marca 1948. Na njej je skupina slovenskih fantov, ki so po dolgem čakanju bili pred odhodom v svet.

odboru v Rimu.

Dopisnik se sprašuje, kje bi utegnili biti ti fantje sedaj in kako se jim godi. Skušal je ostati z njimi, kolikor sprva je vedel zanje, v pisemnih stikih, ki so pa polagoma popolnoma prenehali.

Neki B.V., ki je po vsej priliki v Argentini, opisuje težave, ki so jih imeli fantje, preden so se mogli izseliti. Trdi, da so dobili edino pomoč za izselitev pri Vatikanu in slovenskem Socialnem

Omenja, da je pet od teh fantov odšlo v Avstralijo, pa za nobenega ne ve, kje bi bil. Morda bo ta slika koga našla in ga spomnila na dogodke pred 10 leti. Naj se oglasi in tudi nam kaj pove.—Ur.

DOBER DAN, MOJI LJUBI
Otroci. Zelo težko mi je bilo pretekli mesec, saj ni prinesel poštar niti enega samega pisemca od vas. In kako je zdaj? Da, malo bolje. Dve pisemci sta tu. Eno je poslala naša stara znanka Sonja iz Manlyja, drugo je pa lepa, ganljiva zgodbica, ki jo je doživela gospa Slavka Lumbar in za katero vem, da vam bo silno všeč. Posvečam jo Sedmakovi Sonjici, ki se pripravlja na prvo sv. obhajilo.

Zgodbica je to kakor mnogo drugih, lepa zgodbica, ki je pa zrasla iz resnice.

Nekoč je bilo ...

Slavka je bila tedaj mala deklica in je komaj pričela obiskovati šolo. Zelo zgodaj je bila občutila hlad sveta. Mamica ji je umrla in domek je postal tesen in mrzel. Kaj bi sirotna otroka brez matere? Slavka je prišla s svojo malo sestrico Mimico v zavod. Tam je živela tetka usmiljenka. Vzljubila je nebogljene sirotice in če je le mogla, jima je pomagala.

Tako so prav mirno potekala leta. Deklici sta hodili v šolo in bili zadovoljni s svojim malim svetom. Počitnice sta preživljali na deželi, tudi pri dobrih sestrah. S skromnimi močmi sta pomagali pri delu.

Pa je Slavka zbolela. Huda vročina jo je položila na bolniško posteljo. Zunaj so prepevali ptički in se veselili kipečega poletja. Slavka pa je dihala vse teže in teže.

KOTICEK NAŠIH MALIH

Tiste temne očke so žarele vse globlje v vročici. Njene misli so blodile po neznanih poteh. Pogovarjala se je z rajno mamico, pa s sosedovo Mimico lovila metulje, se igrala s putkami, ki jih je imela zelo rada.

Bolezen pa ni jenjala. Sestra prednica je zaskrbljeno stala ob Slavkini postelji in držala v roki razbeljeno dlan male deklice. Pljučnica ... Dekletce bo umrlo, ni pomoči ... Srce ne bo preneslo ...

In so pripravili belo pogrnjeno mizo, postavili nanjo križ in dve sveči. K Slavki pride sam Jezušček ...

V farni cerkvi je zazvonilo. Pred hišo so pričakovali s prižganimi svečami. Ptički so utihnili in putke so nehale brskati po travniku. Mimica je sedela na pragu in držala svečo. Ni mogla dosti razumeti, bila je še premajhna. Vedela je samo, da je lepo, tako lepo kot na sveti večer, ko gore svečke pri jaslicah in prihajajo na zemljo angelčki. Seveda, po Slavko prihajajo ... Joj, kako bo srečna!

Tedaj se je gospod kaplan že približal z zlatim ciborijem. Vse polno angelčkov je šlo z njim in samo Mimica in Slavka sta jih videli. Jezušček se je pa sklonil k

Slavki in ji zaupal skrivnost. Nihče je ni slišal kot samo Slavka. ... Nisem prišel pote, da postaneš moj angel na nebeških poljanah, ampak da si angel na zemlji ...

Lučke so ugasnile, Slavka je zaspala. Mimica je tiho obsedela ob postelji. Zunaj pa so spet zapeli ptički in putke so se zbrale ob Slavkinem oknu. Slavka je ozdravela in pošljala to zgodbico, da jo tudi vi berete.

Kaj pravite, otroci? Lepa zgodbica je to, ki bi naj vsakemu od vas povedala, kako morete s poslušnostjo do staršev, dobroto do vseh in vero v srcu postati taki drobni angelčki, v veselje vsem, ki vas poznajo.

In kot zaključek — evo vam pisemca naše Sonje. „Lepa hvala za voščilo k mojemu rojstnemu dnevu. Dve lepi torti sem imela in še dosti drugih reči. Mamica je povabila moje prijateljice, tako, da je bilo prav lepo. Tudi nekaj daril sem dobila. Srčne pozdrave in vesele velikonočne praznike želim vam in vsem Slovencem, vaša Sonja“.

Ostalo je ravno še toliko prostora, da vse po vrsti lepo pozdravim. Otroci, oglasite se! Vsako pisemce je žarek veselja in upanja! Zlasti Melbournu; čakam vas!

Neva.

GOREČKA

*Ko se rahla sapa spusti
pa se vsa razžari
od sončnih rumenih bregov,
drobna gorečka. S cvetov
plamenček v dlan zakipi:
pridi, greva domov,
kamor srce si želi.*

Neva Rudolf.

Policaj je pomignil vozniku avtomobila, naj ustavi in zapelje ob rob ceste. V avtu sta sedela mož in žena.

„Pokažite mi vozno licenco,“ je zahteval policaj.

„Nimam je, gospod.“

„Pokažite mi zavarovalno izkaznico!“

„Nimam je, gospod.“

Policaj premišlja, voznikova žena povzame besedo. Vedela je, da mora možu pomagati.

„Ne dajte nič na njegovo govorjenje, gospod. Moj mož je zmerom strašno tečen, kadar je pijan.“

Policaj je prehitel avtomobilista in mu pomignil, naj ustavi. Vozač se je začudil.

„Ali sem prehitro vozil?“

„To ne. Prepočasni ste frčali, sicer bi vas ne bil mogel dohiteti.“

OD MLADIH NOG VALJENI DELA

MOJ PRIJATELJ, G. T. ZNIDARŠIČ, se je pred tremi leti izselil v Švico. V svojih pismih mi poroča o razmerah tam, med drugim tudi o družinskem življenju švicarskih domačinov. Sodim, da bo zanimivo za naše ljudi, če dam v objavo nekaj izčrpkov. Zlasti glede žena in otrok v Švici. Življenje švicarske žene je v marsičem drugačno od življenja naših žen v domovini. Večina odraslih deklet in mlajših zakonskih žen je zaposlena izven doma. Največ jih je zaposlenih v deljenem delovnem času: od osmih zjutraj do poldne, nato pa od dveh do šestih zvečer.

Po večini švicarske družine nimajo gospodinjskih pomočnic, tako delovna sila bi bila predraga. Tudi nimajo povsod modernih gospodinjskih pripomočkov: sesalcev prahu, hladilnikov, pralnih strojev itd. Redkokatero gospodinjstvo pa je brez stroja za stiskanje sadja in povrtnine. Švicarji namreč venomer pijejo sadne sokove, paradižnikove in druge.

Navzlic pomanjkanju modernih naprav pa imajo švicarske gospodinjke lepo urejena in vedno čista stanovanja. Prav tako so zelo dostojni in vedno snažni vsi družinski člani. To je plod izvrstne organizacije, ki jo je švicarska žena uvedla v svoje gospodinjstvo in družinsko življenje.

Domačih del ne opravljajo le žene kot gospodinje, ampak pritegnejo k temu vse družinske člane. Otroke že od prav zgodnjih let navajajo na delo v domači hiši. Za osemletne dečke in deklice je stvar „časti in ugleda,“ da znajo z eno roko nositi na mizo posodo za obed in jo odnašati z nje.

Švicarji vstajajo razmeroma zelo zgodaj. Takoj se prične domače delo. Gospodinja pripravi izdaten zajtrk. H kavi, mleku ali čaju pristavi kruh z maslom ali marmelado. S sirom, ki ga v Švici pou-

žijejo več kot kjerkoli, in sladkim sadjem se zajtrk zaključi. Pogosto je na mizi tudi jajena jed ali kaj drugega, kar je ostalo od večerje. Vsekako je jutranji obrok zelo izdaten in ima v sebi veliko hranilo moč.

Medtem ko gospodinja pripravlja zajtrk, morajo otroci sami pospraviti spalnice, oče pa pohiti na trg ali v trgovino. Tako organizirano delo gre hitro od rok. Zajtrkujejo pa počasi in vmes kaj poklepetajo. Potem zopet vsi poprimejo, ko je treba mizo pospraviti, vse odnesti v kuhinjo in pomiti posodo. Vsak že od nekdaj ve, kje naj kaj pograbi in dene v red. Ko je to opravljeno, gresta oče in mati v službo, otroci v šolo. Prav tako pomagajo materi pri domačem delu tudi v družinah, kjer žena ne gre v službo. Navadno ostajajo doma matere z majhnimi otroki in starejše zakonske žene.

Nakupovat hodijo vsi družinski člani, ne samo gospodinje, ki že itak opravijo največ gospodinjskih del. Po navadi izračuna vsaka gospodinja že teden naprej, ali pa vsaj za nekaj dni, kaj bo treba kupiti. Med zajtrkom ali večerjo se pogovore, kaj bo kdo kupil — bolj ali manj mimogrede: mož na poti iz službe otroci na povratku iz šole.

Tudi kosilo pripravijo podobno kot smo opisali pripravljanje zajtrka. Gospodinje si znatno pomagajo z napol pripravljeno tovarniško hrano. Dobro pol ure, pa je je kar obvezna, zelenjava se servira v vrečicah. Za zaključek kosila je vedno kakšne vrste solata.

Za pranje, pomivanje posode in čiščenje oprave uporabljajo razne praške, ki znatno olajšajo delo. Spričo vsega tega in ob pomoči vseh družinskih članov švicarska gospodinja naglo opravi vsakdanja hišna opravila. Precej časa ji ostane za razvedrilo in družabnost.

—Karel Kodrič.

CICIBAN MI PIŠE PISMO

Ondan mi Ciciban poslal je pismo,
v njem pravi: — Na Vipavskem je pomlad,
pa da hudo mu je, ker skupaj nismo —
za ptički v les bi šla paberkovat.

Saj veš: kjer so gnezdili drozdi lani,
je prazno gnezdece in v sadovnjak
so letos utaborili se cigani;
pod njim postavili so vrtiljak.

Zdaj v naši vasi vse živo je, vriska,
kipi iz prsti in iz nas radost.
Veš, Striček, učasih pa me v srcu stiska,
da s petjem ptičk bi se preselil v gozd.

KAREL KODRIČ.

GEORGE RENDEL O SLOVENCIH

George Rendel je bil v letih 1941-43 britanski veleposlanik v Belgradu. To bi zdaj ne bilo več zanimivo, da ni Rendel nedavno izdal v Angliji knjige s svojimi spomini iz tistih let. Na široko se je razpisal o dogodkih v tedanji Jugoslaviji, političnih odnosih med Britanijo in Jugoslavijo, posebej o jugoslovanskih politikih, ki so tedaj sedeli v Londonu.

Tu nas zanima samo poglavje o likokrat se na tihem in na glas jezimo, ko vidimo, kako malo svet pozna naš narod. Večinoma niti po imenu ne. Zato smo pač nehote prijetno iznenadeni, kadar vendar-le naletimo kaj o Slovencih v enem ali drugem svetovnem jeziku in v knjigi, ki jo berejo v širokem svetu. Še bolj prijetno nam je, seveda, če kdo celo kaj čednega o nas pove ...

Zato podajamo tu mišljenje o Slovencih iz Rendlove knjige, kakor ga je objavila SLOVENIJA v Clevelandu. Piše Janez Arnež.—Ur.

„A small bright spot of common sense in this unhappy set-up (namreč med jugosl. politiki v Londonu tista leta) was provided by the Slovenes.“ Bili so manjšina, toda miroljubni, delavni in „v kolikor sem mogel videti, globoko in iskreno krščanski — morda ena od redkih resnično katoliških narodnostnih skupnosti v Evropi.“ Nemci so jih strašno preganjali, izseljevali, vlačili na prisilna dela ... Krek, trezen v presoji in vedno pripravljen posredovati in pomiti jati.

Prišel je konec vojne. Dr. Kralj je odklonil sodelovanje s Titom se pridružil beguncem, ki so v velikih množicah prihajali v tujino. Nemci so preganjali Slovence, ker so bili protinacistični. Tito jih je preganjal, ker so bili katoliški in protikomunistični (z običajnim in na splošno neutemeljenim razlogom, da so „sodelovali“ z Nemci). Zato je bilo beguncev, da se je zdelo: Ne bo jih konca. V takih okoliščinah je pač moralo biti delo dr. Kreka težko in boleče.

O ROMANJU 25. MAJA NA STRANI 8

KDO MORE USTREČI?

Danilo Šajn iz Mereč pri Ilirski Bistrici išče brata Franca, ki je odšel leta 1956 iz mesta Udine v Nemčijo (Aachen) in je sedaj baje v Avstraliji. Kdor bi vedel zanj, naj iz prijaznosti sporoči na naslov: Franc Valenčič, 121 Queen St., Woollahra.

Alojzij Saksida, poročen, že delj časa v Avstraliji, je imel delavnico na 25 York St., Moonee Ponds, Vic. Kje je sedaj? Iščejo ga sorodniki v Gorici in ZDA. Obvestite MISLI.

Alojzij Modrijan, doma iz Postojne, prišel v Avstralijo 1951, zadnji naslov 328 Upper Roma St., Brisbane. Starši bi radi zvedeli zanj. — Fr. Tomažič, 162 Catherine St., Leichhardt, N.S.W.

**PORAVNAJTE NAROČNINO!
SAMO EN FUNT NA LETO!**

DAROVI ZA TISKOVI SKLAD

£2-0-0: Nežika Hodalj, Vera Keršenkovič, Franc Ižanc, dr. Emil Miglič;

£1-0-0: Stanko Filipčič, Milan Beribak, Neimenovana, Stanko Šušteršič, Alojz Mihčič, Julija Mrčun, Matilda Kajnc, Jos. Proskurin, Ivan Urh, Grac Smotlak, Stanko Knuplež, Fr. Pavlovec, Janko Klavara, Vinko Joželj, Branko Jerin, Franc Žičkar Jr., Stan Horvat, Neimenovana, Boris Knežič, Jož. Nacinovič, Heda Stanojkovič, Renzo Trinco;

£0-10-0: Fr. Mirnik, Vinc Rebek, Ivan Figar, Jos. Plesničar, Marija Kokot, Anton Drmota, Neimenovana, Jos. Tomšič, Ivanka Torbica, Fr. Bergles, Ignac Gorjup, G. Marinovič, Ivanka Študent, Neimenovana, Jož. Slavec, Fr. Flajnik, Karel Perko, Pavel Hvalica, Fr. Juha, H. Pantner, Maks Hartman, Zvonko Hribar, Ant. Brne, Adam Klančič, Fr. Lampe, Jož. Kranjc, R. Flajban, Jož. Brodnik, Fr. Bresnik, Al. Bric,

Jož. Težak, Fr. Onič, Miro Colja, Ivan Stanjko, Fr. Pongrašič, Jož. Konšak, John Jerenko, Fr. Bregantič.

Prisrčna hvala in Bog povrni vsem!

MISLI bodo mogle ostati na sedanjih višini le, če se bodo čimprej javili tudi ostali prejemniki lista, ki doslej še niso poravnali naročnine. Tudi njim se priporočamo za kak dar v SKLAD. Nimamo nikahkih drugih dohodkov. — Upr.

VAŽNO!

SESTANEK SLOVENSkih

DEKLET!

VEČ NA STRANI 8.

NE PREZRITE!

Skupina nasih v Snowy

Po službi božji v Hamiltonu

RUBELJ NAJ

Podvrze svet komunizmu!

VIDETI JE, DA JE KREMELJ vsaj za čas opustil misel na osvojitve sveta z orožjem in vojno. Zdaj poskusa z denarjem, rdečim rubljem. To je nova taktika, ki so se ji oprijeli rdeči voditelji po smrti Stalina.

Pred našimi očmi vstajajo iz kolonizma v samostojno državno življenje številni narodi v Aziji in Afriki. Nikjer jim urejevanje novih držav ne gre preveč gladko od rok. Zlasti potrebujejo gospodarske pomoči iz tujine. Stalin se ni zavzemal za to, da bi Sovjetija pomagala. Po njegovih mislih je bilo kar prav, da se troši v teh deželah kapital zahodnih velesil.

Njegovi nasledniki so prišli na drugo misel. Vojskovanje postaja zmerom bolj riskirana reč. Z golim ustanavljanjem komunističnih strank po širokem svetu tudi ni dosti uspeha. Pridobimo si torej prijateljev med „neopredeljenimi“ državami s „krivičnim mamonom“, rubljem!

Doslej je bila Amerika tista, ki je metala milijone in bilijone v blagajne „zaostalih“ držav. Dobile so dolgoročno posojila po pet %. Sovjetija je ponudila posojila po 2 ali 2 in pol %. Ponudbe so dobile — in sprejele — dežele kot so: Afganistan, Combodia, Cejlon, Egipt, India, Indonezija, Jugoslavija, Nepal, Sirija, Jemen. Poldrugo milijardo naj bi zneslo vse skupaj. Poleg denarja je bila dana obljuba: Zadnjo skorjico kruha bomo delili z vami ...

Res, doslej je baje izdala Sovjetija šele 15% obljubljenega denarja. Kako bo nadalje, se bo pač videlo. Če bo Sovjetija videla, da se ji ta taktika bolje izplača kot razmetavanje denar za oboroževanje, bo pač nadaljevala. Privlačno pravi, ker Sovjetija predstavlja svojo pomoč kot prijateljski dogovor med „narodi“ samimi, dočim baje Amerika pošilja svoje dolarje zgolj po svojih „izkoriščevalcih“.

Da pa Sovjetija tega ne dela iz golega človekoljubja, ampak hoče po tej poti infiltrirati nove države in jih omehčati za poznejše politično osvojevanje, je več kot jasno. Skušaj prikrivati, pa to ni lahka reč.

Izkazalo se je že ob primeru Jugoslavije — in to nas gotovo posebno zanima.

V avgustu 1956 sta Sovjetija in Titovina podpisali dogovor, da bodo iz Moskve financirali aluminijaska podjetja v Jugoslaviji. Ko je nastala napetost med obema vladama zaradi Madžarske, je Sovjetija brez kake razlage dogovor odpovedala. Treba je bilo novih pogajanj in precejšnje popustljivosti na strani Beograda, da je Moskva preklicala svoj preklic. Beograd se je moral pokoriti in je med drugim moral priznati Vzhodno Nemčijo, kar je zbudilo po svetu mnogo ugibanja in začudenja. Tu imamo pojasnilo, zakaj je prišlo do tega priznanja.

Ni samo Sovjetija tista, ki razmetuje denar — ali vsaj obeta razmetavanje — tudi rdeča Kitajska igra dobrega Miklavža. Nič za to, če ljudstvo doma strada in in se gospodarsko kar ne more opomoči, samo da komunizem prodira v svet! Pa tudi v Rusiji sami je marsikaj slabše kot v „zaostalih“ deželah, zlasti na primer stanovanjske razmere.

Ali je kaj resne nevarnosti v tej svetovni poplavi rdečega rublja?

Brez dvoma! Vzemimo zlasti Afriko. Prav je nekoč dejal neki diplomat: Evropa brez Afrike bi bila kakor papagaj, ki mu je maček popukal perje ... Afrika ima precej nad 200 milijonov ljudi. Ko se prebujajo in zmerom bolj civilizirajo, se Evropi v njej odpira nepregleden trg za vse mogoče izdelke. Če si ta trg osvoji Moskva in začno Afrikanci obračati oči proti vzhodu namesto proti severu, bo Evropa izgubila „perje“ in tudi Amerika se bo začutila oskubljen.

Poklicani gospodarstveniki, politiki in diplomatje stikajo glave in skusajo najti izhod iz te nevarnosti. Ne bo ravno lahko. Tudi gospodarska vojna ni igrača. Sovjetija je pa zaenkrat uverjena, da bo v njej zanjo lažja zmaga kot v razmetavanju atomskih in podobnih bomb.

Za nas je važno, da ne pozabimo: Komunizem je vražja iznajdba in svobodni svet je naprej in naprej v resni nevarnosti pred njim. — *Hotimir.*

MOHORSKE KNJIGE

Nekaterim nismo mogli več postreči, tōda nekako za veliko noč pride nova zaloga iz Celovca, zato bodo vsi dobili naročene knjige, pa še nadaljnja naročila z veseljem sprejemamo.

Pošljite naročbo s priloženim enim funtom ali na MISLI ali na podpisane. Naslov v KOLE-DARČKU. Bom lahko še vsem postregel.

Sprejemamo naročila že tudi za naprej, to se pravi, za Mohorjeva izdaja, ki pridejo za prihodnji Božič, Koledar za 1959. Najbolj pravilno bi bilo, da bi Mohorjeva imeda tudi v Avstraliji člane ali ude, ki bi vsako leto plačali udnine en funt, pa avtomatično prejeli

knjižni dar vsako leto. Zdaj je čas, da se prigrasite za ude za leto 1958. S članarino so plačane tudi knjige že vnaprej. Saj veste, da je bilo v domovini tako, uvedimo enak postopek tudi tukaj. Mohorjeva je cerkvena bratovščina in udje imajo od nje tudi duhovne dobrote — odpustke — ne samo knjige.

Uvedimo ta postopek, pravim, da ne bomo šele sprti ugibali, koliko knjižnih zbirk naj naročimo. S tem se izpostavljam nevarnosti, da bomo dali poslati preveč ali premalo — v obojnem primeru imamo težave.

Udnino sprejemajo MISLI ali pa podpisani. — *Dr. Ivan Mikula.*

Zberimo gradivo o vetrinski tragediji!

ZNAN ANGLEŠKI PISATELJ IN ČASNIKAR hoče napisati v angleščini zgodovino o vračanju borcev proti komunizmu, ki so se ob koncu druge svetovne vojne zatekli pod zaščito zahodnih zaveznikov, pa so jih ti s silo ali prevaro vrnili komunističnim vladam njihovih domovin. Vemo, da so komunisti vrnjene množice pobili.

Večji del knjige bo posvečen slovenskim borcem in naši *Vetrinski Tragediji*.

Pisc je o stvari že poučen in čuti z nami. Hoče pa ugotoviti vsa dejstva in objaviti čisto resnico. Rad bi dal Slovincem zadoščenje za po nedolžnem prelito kri in krivična očitavanja.

Piscu sem trdno obljubil, da bomo Slovenci v begunstvu z veseljem pomagali zbirati gradivo in podatke, da bo prikaz naše žalostne zgodovine res popoln in točen.

Ker je poteklo od takrat že več kot deset let, bo treba resnega dela. Marsikaj se je že raztreslo in poizgubilo. Vendar nič ne dvomim, da bomo vse potrebno zbrali.

Vse rojake, ki kaj vedo o Vetrinski Tragediji, lepo in nujno prosim:

1. Pošljite na naslov Društva Slovencev 4158 Ramon Falcon, Buenos Aires, kar morete zbrati o dogodkih v Vetrinju. Organizacije, ki bodo zbirale gradivo, bodo lahko poslale naravnost piscu. Njegov naslov sem jim sporočil.

2. Predvsem so potrebni konkretni podatki in dokumenti o izročitvi in prav tako o usmrtnih.

3. Potrebni so tudi podatki o razvoju dogodkov med drugo svetovno vojno. Potrebno je vse, kar more osvetliti ozadje, pojasniti za držanje demokratičnih Slovencev, komunistično revolucijo v Sloveniji, vzroke nastanka slovenske narodne vojske itd.

4. Bistveno važno je, da se pošljejo imena in naslovi (tudi izjave) tistih, ki so preživeli Vetrinsko Tragedijo, dasi so bili med vrnjenimi, sedaj pa žive v svobodnem svetu.

5. Važni so podatki o oblasteh in ljudeh, ki so Vetrinsko Tragedijo povzročili in so odgovorni za vračanje in kasnejšo umrtitev vrnjenih vojakov in civilistov.

6. Zberimo tudi vse, kar je v drugih jezikih objavljeno z našega ali komunističnega vidika, naj bo to kot zgodovinsko gradivo ali literarno-umetniška uporaba tragedije. Urednike in pisce, ki jih poznamo, bom še osebno naprosil za citate iz tujih knjig, izrezke iz tujih časopisov ali fotokopije istih. Sploh lepo prosim, da bi prispeval vsak, ki kaj ve.

Bog povrni vsem, ki boste kaj prispevali! Ne pozabite naslova, kamor treba pošiljati: Društvo Slovencev, Ramon F. Falcon 4158, Buenos Aires, Argentina.

Dr. Miha Krek.

LURD, KI LEŽI OB VZNOŽJU Pirenejev blizu španske meje, je bil pred prikazovanjem Brezmadežne le neznatno mestece. Še danes ima komaj 15.000 prebivalcev.

Današnji Lurd, ki je nastal po letu 1858, leži ob reki Gave in ima že 450 hotelov, od katerih ima 80 svoje ime po Mariji, ostali po drugih svetnikih. Po teh hotelih je skupno 12.000 sob in 20.000 postelj. Poleg hotelov je mnogo bolnišnic, različnih verskih demov in zdravstvenih ustanov, kjer morejo romarji prav tako prenočevati. V celoti nudi Lurd prenočišče 200.000 romarjem, letos pa celo še mnogo več.

Ulice so ponoči razsvetljene z običajnimi električnimi žarnicami ter raznimi reklamami, kar daje Lurdu velikomestni videz. Srce Lurda pa je seveda votlina prika-

MARIJINO MESTO

zovanj. To je bil pred sto leti najbolj zapuščen kraj Lurda, pa prav tja je stopila noga Brezmadežne v nepopisni lepoti.

Pot do votline vodi pod velikim podvozom, pred katerim so ogromna cerkvena poslopja: Bazilika, posvečena rožnivenki Mariji, kripta in glavna bazilika.

Prostor pred votlino ni skoraj nič spremenjen. Ob pogledu na nepregledno množico romarjev, ki so vedno tam, človek nehote pade na kolena in se pridruži tistim, ki se Mariji zahvaljujejo in jo prosijo milosti. Velika votlina, ki je nekdanj služila za pribežališče pastirjem in delavcem, je spremenjena v toliko, da je v njej postavljen lep oltar, ki je zelo preprost, da bi zunanji izgled votline ostal čim bolj tak kot nekoč. Na desni

strani votline je vdolbina, kjer se je Marija prikazovala Bernardki. Tam stoji marmornat kip „Lepe Gospe“, ki je dekliško mlada in ima okoli glave z zlatimi črkami napisane besede, izrečene Bernardki 25. marca 1858: „Brezmadežno Spočetej se sem.“

Leva stran votline je ostala popolnoma nespremenjena. Pri nogah kipa Brezmadežne raste rožni grm, ob straneh pa se spenjajo iglavci in robidovje proti gozdiču. Spodnja votlina je vedno zelo svetla. Tu vedno prasketa in brli na tisoče sveč, ki so jih darovali pobožni romarji. To so goreče molitve, ki Brezmadežni noč in dan kličejo „ave“ in ji tožijo bedo človeštva.

Vse procesije se pričenujejo pri votlini in se potem razvijajo v reko

ljudi, ki darujejo svoja srca s popolno vdanostjo Mariji in jo prosijo za potrebe zemljanov.

Najlepši in najbolj presunljiv je čas, ko se v votlini daruje zborna romarska maša. Neki romar pripoveduje: Nepozabna ja zame zborna maša, ki sem ji v votlini bil priča ob petih zjutraj v maju 1951. Med povzdigovanjem so se prebudili ptički in skupno z romarji peli Brezmadežni jutranjo prazen. Še celo v item nočem popisati, moreš ga samo doživeti ...

Prostor pred votlino ni nikoli prazen. Še celo v tihem nočnem miru opaziš romarje, ki opravljajo križev pot in poljubljajo tla, kakor jih je poljubljala Bernardka in kakor jih bo poljubljala vsa desetmilijonska množica, ki letos roma v Lurd slaviti nebeško Mater z vseh koncev in krajev sveta.

SE O KMETOVANJU

Ivan Šepetauc

DRAGI SLOVENSKE ROJAKI! Pred meseci sem napisal članek za MISLI in sem pozval stare in mlade, naj ne pozabimo tradicije kmečkega stanu. Omenil sem med drugim, da se dobi majhno posestvo 5 akrov v okolici St. Marys pri Penrithu za depozit £10 (deset funtov). Poudaril sem, da naj bi po mojih mislih bilo delo v tovarni le začasno, prehodno, naš cilj naj bi bil kmetovanje. V tovarnah je zaposlitev včasih dobra, posebno ko produkcija gladko teče in je človek mlad. Pridejo pa časi, ko se vse to predrugeči in človek se lahko znajde na cesti.

Zato je treba, da si preskrbimo kos dobre zemlje. Na njej bi si ustvarili svoj bodoči dom. Za nas pride v prvi vrsti v poštev zemlja, ki je že očiščena „busha“. Navadno

so to pašniki. Da bi šele čistili in odstranjevali „bush“, je predrago in tudi časa preveč vzame.

Tukaj v Avstraliji imajo farmarji velikanska posestva. Obdelujejo jih le deloma in še to zelo zanikrno. Zadostuje pa za eno družino 25 akrov, to je 10 hektarov (17 johov). Na zemlji takega obsega si človek lahko naredi majhen paradiž. Treba je le imeti malo dobre volje in ljubezni do zemlje, ki je tvoja. Postaviš si hišico, nabaviš si kravice, svinje, kokoši. Vrt zasadiš z vinsko trto, jablanami, hruškami, breskvami, marelicami, pomarančami, lemonami... Poleg vsega tega lahko prideláš krompirja, fižola, zelja, cvetače, paradižnikov in drugega takega. Za domačo uporabo zmerom dovolj sveže zaloge, odviskeš prodaš in si sam svoj gospod.

Ponudil sem se za svetovalca. O vsem navedenem nekaj razumem. Toda le malo pisem sem dobil na svoj članek. Dragi rojaki, še je čas! Ne odlagajte z nakupom zemlje! Oskrbite se za stare dni! Jablane,

hruške in druge cepe, cepi v mladosti za stare zobe! Tako je pel naš nepozabni Anton Martin Slomšek. To še zmerom velja.

Nekateri že imate svoje hiše in kos zemlje ob njih. Posadite na njej vinsko trto! Dve ali tri trte, vzgojene na vrtu „za špalir“, dajo bogato zalogo namiznega grozdja. Tu v Avstraliji je jako lahko priti do trte in jo gojiti. Tukaj ni treba trte cepiti kakor v Evropi. Tukaj se trta razmnožuje s ključicami ali reznicami. Tudi najplemenitejše trte se gojijo iz reznice.

V juniju ali juliju vam opišem, kako se goji trta, in vse oskrbovanje, ki ga trta zahteva. Imamo še dovolj časa do avgusta, da si nabavimo reznice.

Moj članek v božični številki (NEKAJ TEGA, NEKAJ ONEGA) pa na novo prečitajte in — če se boste začeli za stvar zanimati — pišite po nasvete na moj naslov, ki je zdaj tak: Ivan Šepetauc,

P.O. Tumbi Umbi,
via Gosford, N.S.W.

V Belgijskem Bruslju razstavljajo

SVETOVNO RAZSTAVO SO SODPRLI dne 17. aprila. Ne gre morda zgolj za kakšne „bruseljske čipke“, po katerih smo nekoč poznali Bruselj v Belgiji. Gre za neprimerno večje reči. Sploh ta svetovna razstava nima trgovskih namenov. Prireditelji so svoj namen povili v naslednje besede:

Razstava naj da vsem narodom priložnost, da pokažejo, kako si zamišljajo pomen človeka na zemlji, čemu živi in kaj ga najbolj osrečuje.

Z drugo besedo: Razstava naj bo pobuda za bolj človeka vreden svet.

Lepo število držav je zastopanih. Največjo pozornost vzbujajo tri: Sovjetija, Severna Amerika in — Vatikan.

Sovjetija razkazuje, kako srečen

je človek — ali bo, kadar bo komunizem poplaval svet — pod diktaturo proletariata, kjer poedinec sicer nič ne velja, skupnost ljudi pa uživa polno mero materialnih dobrot. Nekak človeški — žebelni panj!

Amerika z vsem, kar je razstavila, poudarja pojem in pomen demokracije. Skupnost je sestavljena iz poedincev, ki je vsak med njimi svet zase in in vsak nosi v sebi človeško dostojanstvo. Le demokratična medsebojnost ljudi more ustvariti na svetu srečo in zadovoljnost.

Vatikan je dal svojemu paviljonu ime: Civitas Dei — božje mesto. Vatikanski razstavni prostor je obširen, nameščen je med Ameriko in Italijo. Vse, kar je tu razstavljeno, naj bi pokazalo dvoj-

no: Blagor človeštva je v nadnaravni veri v Boga in Cerkev je univerzalna, vesoljna: katoliška.

Središče „Božje države“ na razstavi je veličastna cerkev, ki sprejme istočasno do 2,500 molilcev. V njej se opravljajo razne pobožnosti zlasti v čast presv. Evharistiji, pa pogostne večerne maše.

Veseljnost Cerkev pokažejo razni nabožni predmeti, ki so jih prispevale verske skupine z vsega sveta, posebno še učeča se katoliška mladina. Ti predmeti ponazorujejo misijonsko in človekoljubno delo Cerkev.

Na drugem mestu so razstavljeni predmeti, ki pričajo, kako Cerkev sodeluje v znanosti in umetnosti. V nobenem pogledu Cerkev ni nazadnjaška, je krepko poudarjeno.

Hotimir.

Izpod Triglava

CELJSKA MOHORJEVA pripravlja antologijo del pisatelja Ivana Preglja. Pisatelj je bolehen in se boje, da ne bo dolgo. Morda bo le še doživel veselo dejstvo, da se je vendar tudi v domovini nekdo spomnil, kako velik pisatelj je Ivan Pregelj. Dospel je v Titovini skoraj omenjali niso. Ista založnica baje misli tudi na novo izdani pesniško zbirko Antona Vodnika. Podoba je, da „katoliška literatura“ le prihaja spet bolj in bolj do vpoštevanja.

„SLOVENSKE PRAVOPIS“ ima kmalu iziti v Ljubljani v novem izdanju. Pred sedmimi leti so ga nazadnje tiskali in sicer v 25.000 izvodih. Novo izdanje je potrebno, ker je zaloga popolnoma pošla, pa tudi zato, ker se jezik neprestano razvija. Napovedujejo pa le nekaj malega sprememb v novem izdanju.

MARTIN KRAPAN, zgledna slovenska povest, praznuje svojo stoletnico. Levstik jo je objavil pred sto leti v celovškem „Glasniku“, ki ga je izdajal Janežič. Zdaj so v Slo-

veniji napravili iz te povesti film v barvah, oziroma ga izdelujejo. Besedilo je priredil za film pisatelj Matej Bor, na platno jo spravlja ljubljanska družba „Triglav film“.

ANGLEŠČINO ŠTUDIRAJO današnji slovenski dijaki kar na debelo. Na ljubljanski univerzi so imeli poprej 7 prvih letnikov za ta svetovni jezik, letošnje šolsko leto jih imajo deset.

POD UČKO goro v Istri je v načrtu predor, ki bi vezal severno Istro z Rijeko in ostalo Hrvatsko. Hitro po vojni je bilo veliko govorjenja in pisanja o tem predoru, češ da je nujno potreben za življenje Istre. Pozneje so nanj pozabili in predor ni prišel niti na papirju v petletni načrt ali „plan“. Istrani in Hrvatje sploh z nejevoljo jemljejo na znanje, da država izdaja milijarde za nove železnične proge na jugu, dočim za tako važno zadevo kot je predor pod Učko in podobne zamisli ni denarja.

LJUBLJANA se je znašla sredi aprila v nekakem novem svetovnem

CACTOBLASTIS IN MIMORISTA

KAKTUS POZNAMO, NJEGOVO LEPO cvetje imamo radi. Verjetno pa ne poznamo njegovih sovražnikov. Pa je zanimiva reč. Avstralska zgodovina ima poglavje tudi o tej zadevi. Neznana imena iz gornjega naslova treba razložiti.

Kaktusa je veliko število vrst. Avstralija ga ni poznala, importirali so ga iz Severne Amerike. Posebno neko vrsto, ki naj bi služila za živo mejo na avstralskih poljih. Krepko se je razrasel in videti je bilo, da bo dobro služil.

Prav kmalu se je pa pokazalo, da ne mara samo služiti, ampak si hoče Avstralijo osvojiti in popolnoma zagospodariti v njej. V samih stisnjenih „živih mejah“ mu je bilo pretesno, razbohotil se je in zarasel cela polja. V državi Queensland je „zasedel“ ogromne pokrajine. Pregnal je ljudi in živali iz vasi in manjših mest, že ustanovljene kmetije pa uničil.

Prodiranje kaktusa nikakor niso mogli ustaviti. Začeli so razmišljati, kako bi ga izkoristili za kaj pametnega. Ni se posrečilo. V sili so ga krmili živini. Pa je bilo mleko brez maščobe. Poskusili so delati iz njega alkohol, lepilo, škrob. Vse zastoj, nikjer se poskusi niso obnesli. Zaključek je bil: Kaktus je postal za Avstralijo prava kuga, treba ga je uničiti!

Lahko reči, težko izvesti. Požigali so ga, pepel podoravali. Šlo je vse prepočasno. Iznašil so kemi-kalije, ki so uničevale rastlino v korenini. Predrago, veliko predago bi prišlo, če bi hoteli uničiti milje in milje, ki jih je že prerasel na dolgo in široko.

Postavili so si vprašanje: Zakaj pa kaktus drugod ne preraste celih pokrajin, kot je napravil v Avstraliji? Počasi so našli odgovor: Zato ne, ker v rojstni domovini kaktusa žive tudi žuželke, ki kaktus žro in ne dovolijo, da bi se preveč razpasil. Avstralija je pa bila prvotno brez kaktusa, pa tudi brez takih žuželk. Ko so odkrili to skrivnost, so začeli uvažati potrebne žuželke, med njimi sta zlasti volkova na kaktus „cactoblastis“ in „mimorista“. Kakšni sta ti žuželki, nas trenutno ne zanima. Dovolj je, da vemo: Rešili sta Avstralijo pred kaktusovo poplavo, zakaj brez njih bi ne bilo ne današnjih polj ne njih ne sladkornih nasadov ne vsakovrstnih sadovnjakov.

Ne zamerimo jima, če sta si prilačila napis nad tem člančičem!

vrtincu. Njeno ime je blestelo v dnevnem časopisju križem po zemeljski obli. Titovci so bili sklicani v Ljubljano kongres jugoslovanskih komunistov in povabili nanj vse „bratske“ sosede vse tja do Pekinga. Na svoje razočaranje so pa kar brž začeli dobivati odgovore: Njet, njet, njet! Poročila pravijo, da je tako zaukazal sam Kruščev, ki mu je Tito že prav tako v napotje kot je bil pred časom Stalinu. Najnovejši kremeljski diktator ne trpi, da bi kateri od njegovih podložnikov gonil neodvisno politiko, kot hočejo komunisti v Belgradu. Namigavajo, da bi utegnil Hruščev ugnati Tita v kozji rog kot je ugnal Madžare. Za Titom ne bo kaj prida solz, toda uboga naša domovina, če pride do tega!

PRIŠLA BO POMLAD

Prepodi sive oblake
in morje, veter, divje razkodraj,
potem se vrni med bovoce,
da vztrepeto zeleni njih sijaj.
Zašlo je sonce,
še se rdeča črta sveti,
še voda umirja se
in jadra še po nji hite. —

Ne joči, veter.
Ne nosi naših pesmi melodije,
ne umiraj z blede lučjo več,
ne joči.

Priprni na prsi rožmarina,
zavriskaj v dan in se nasmej:
glej, vzšla bo zora, vzcveto sonce,
v očeh bo spet prepolno nad.

Poslušam usehle rjave trne liste
in mehki zvok pojočih rož,
šepet gozdov, goric in paštnov —
in verujem, da zadnja ni bila,
da še bo vzšla

pomlad.

Neva Rudolf.

NE BOJ SE SRCA!

(Konec)

LE MAJHNI LJUDJE SE BO-
JIJO pokazati resnično čustvo
svoje notranjosti. Veliki se v svojih
čustvih izživljajo, prav kakor se
izživljajo v občudovanju lepote sve-
ta in življenja.

Filozof in pisatelj Emerson je
ljubeče obiskoval skozi dve leti zelo
pogosto grob svoje žene. Čeprav je
bil eden najboljših izobražencev
svoje dobe, se je znal s preprostimi
ljudmi po domače in čustveno me-
niti, da so ga razumeli prav tako
kot poslušalci njegovih globokih
predavanj. Preposta žena je dejala
o njem: „Razumemo ga, ker nam
govori naravnost v srce“.

Mož je očitno govoril učenim
z razumom, preprostim s čustvom.
Ni se sramoval srca. Žal je pa le
preveč takih med nami, ko misli-
mo, da v poslovnem življenju čust-
vo nima mesta. Tudi v znanosti ga
po mnenju premoških nima. Zato
je življenje vse preveč „uradno“ in
pusto, srce ne pride do besede.
Hladna uradnost vlada med ljud-
mi, kakor bi bili že ob rojstvu do-
ločeni, kdo bo moral na življenjski
poti poslušati goli razum in kdo
bo smel poslušati tudi srce.

V resnici je pa tisti dobro zadel,
ki je dejal: Noben otrok se ne rodi s
hladnim srcem. Šele v odrasli dobi
izgubi srce, ker pride pod vpliv
tistih, ki hladnost srca zamenjujejo
z zrelostjo.

Res je žalostno razmišljati o
čudni modrosti ljudi. Domišljamo
si, da smo polni življenjske modro-
sti, če znamo s premislekom zadu-
šiti v sebi vse, kar je v nas čustve-
nega in toplega. V resnici pa s tako
modrostjo razkazujemo le svojo
ponarejenost. Zatiiranje čustev ne
pospešuje modrosti, ustvarja pa
brezčutnost, hladnost in suhoto v
odnosih med ljudmi. In prepozno
kesanje.

Če poslušamo zgolj svoj razum,
nam ta rad pove, da za čustvene
izlive in razne ljubeznivosti do
bližnjih nimamo časa. Ne utegne-
mo, preveč smo zaposleni. Če pa
poslušamo tudi srce, se bomo le za-
vedeli, da bi se našel čas tudi za
kaj takega, le dobre volje je treba.
Ako srce in dobro voljo popolnoma
porinemo ob stran, se tudi nam
lahko zgodi tako kot pove nasled-
nja zgodba.

Velikemu kmetu, ki je bil izvr-
sten gospodar in silno delaven, je
na lepem umrla žena. Spravila je
bila na noge lepo število sinov in
hčera, ki so pa polagoma drug za
drugim odšli s kmetov v mesto.
Tako se je žena sama prebijala skozi
življenje s svojim grčevim možem.
Nekoč je pa padla v omotico čez
pralno korito in umrla.

Mož ni jokal. Še ko je ves zga-
ran in truden prišel na pogreb, ni
bilo solze na njegovem licu. Po
končanih obredih je pa zadržal du-
hovnika in mu prožil oguljen dro-
ben zvezek, nekako knjžico.

„Oče, to so pesmi moje rajne
žene. Da, bila je skrita pesnica.
Zmerom je želela, da bi jih mogla
prečitati meni in otrokom. Toda
nikoli ni bilo časa, zapo sleni smo
bili čez glavo. Saj veste, kako je
na kmetih. Prečitajte zdajle na
glas nekaj kitic iz njene zbirke, da
se ji vsaj malo oddolžimo. Človek
se ne zave važnosti takih reči,
dokler je čas, ker misli, da nikoli
ne utegne. Zmerom posluša glavo,
še ko je prepozno, zasliši tudi
besedo srca“.

Veliko resnico je povedal ta grč-
vi mož. Da se tudi nam kaj takega
ne zgodi, imejmo v svojih srcih
prostora, da bodo v njem gorele
drobne svečke ljubeznivih čustev
do bližnjih, predvsem pa do —
najbližjih! — Jože Košorok.

Neva Rudolf

SLOVENSKA PISATELJICA

GOTOVO GA NI BRALCA
MISLI, ki bi ne vzljubil lepih
in iskrenih verzov mlade pesnice
Neve Rudolfove. Vest, da se naša
rojakinja uveljavlja tudi kot pisa-
teljica, bo nedvomno razveselila
vse, ki jim je pri srcu razvoj slo-
venske književnosti. Vsem tem bi
rad sporočil, da je Slov. Kulturna
Akcija v Argentini vključila v svoj
program za 1958 tudi književni
prvenec Neve Rudolfove: ČRTICE.

S tem svojim delom bo Neva
vstopila uradno v krog ustvarjancev
slovenske besedne umetnosti in se
predstavila širšemu krogu sloven-
skih bralcev pot vsej zemeljski obli.
Naše avstralske bralce že zdaj opo-
zarjamo na njene ČRTICE.

Celotni program izdanj Kulturne
Akcije za 1958 je naslednji:

JERČEVI GALJOTI, Karel
Mauser, dovolj znan pisatelj.

ZEMLJA IN NEBO, Milan Ko-
mar, eseji in razprave.

GORJANČEV PAVLEK, Mirko
Kunčič, mladinska knjiga.

ČRTICE, Neva Rudolf.

ZGODOVINSKI ZBORNİK v
uredništvu Marijana Marolta.

MEDDOBJE, četrti letnik, ure-
dila Simčič in Jurčec.

Naročnina znaša: broširana iz-
danja 6 funtov, vezana 7 funtov.
Plačuje se lahko v obrok pri
poverjeniku v Avstraliji.

Izšel je tudi roman *Stanka Koci-
pra: NA BOŽJI DLANI*. Predstav-
lja prvi del cikla: IN SVET SE
VRTI NAPREJ. V svojem romanu
pisatelj skuša prikazati vso Slo-
venijo v dobi, ko je nad njo vladal

bič in ogenj po navodilu Hitlerja,
ki je v Mariboru naročil: Napra-
vite mi to deželo spet nemško!

Cena romana NA BOŽJI DLA-
NI je 2 funta.

V kratkem izide tudi Jurčecov
roman: LJUBLJANSKI TRIP-
TIH.

Vse, ki želijo prejeti te romane,
prosim, da jih naročijo čimprej.

V zalogi so pa še naslednje
knjige:

Balantič: PESMI, 20 in 30 šil.

Kociper: MERTIK, 15 šil.

Bertoncelj-Arko: DHAULAU-
GIRI, 35 šil.

Velikonja: LJUDJE, 25 in 30 šil.

Pregelj: MOJ SVET IN MOJ
ČAS, 30 šil.

Beličič: DOKLER JE DAN, 10
šil.

Dr. Fr. Jaklič: PO SVETLI PO-
TI. To knjigo je založilo „Duhov-
no življenje“. Je ta knjiga naj-
boljši pripomoček staršem pri
vzgoji otrok, da ne vstopijo v živ-
ljenje nepripravljeni za nevarnosti,
ki jim bodo izpostavljeni. Ta
knjiga bi resnično ne smela manj-
kati v družini, kjer so otroci. Zato
jo prav posebno toplo priporoča-
mo. Cena je 25 šil.

Kamen do kamna palača, knjiga
pri knjigi — knjižnica! Vsaka knji-
žnica je zaklad, ki si ga lahko na
cenen način pridobi posameznik ali
društvo. Pohitite z naročilom!

Vse, ki boste naročali, prosim, da
priložite tudi znamko z 1/6.

Zvonimir Hribar, 30 Urana
Road, Albury-Lavington,
N.S.W.

RAZBURKAN SVET

VISOKO V VSEMIRJU SE JE
RAZBURKANOST polegla,
razni sputniki so vsaj zaenkrat
svojo nalogo izpolnili in prepustili
naš svet drugim senzacijam. Men-
da so vedeli, da nam tudi brez
njih senzacij ne bo manjkalo.

In jih res ne manjka. Izvirajo
pa še zmerom po večini iz nape-
tosti med Vzhodom in Zahodom —
med Sovjetijo in Ameriko. Sredi
novih napetosti je vprašanje
vrhunske konference stopilo v oza-
dje. Seveda se bo v doglednem
času spet pojavilo. Kljub vsem
ponovnim izbruhom napetosti le
bolj in bolj prihaja vsem do za-
vesti, da je nekaj upanja za ohrani-
tevi miru v razgovorih in dogo-
vorih — nova vojna bi mogla kaj
malo pripomoči do ureditve sveta.

Nedavno so Sovjeti zatrobili
alarm, češ da Amerika pošilja svo-
ja letala z ne vem kakšnimi bom-
bami v smeri Sovjetije. Dali so
sklicati varnostni svet Združenih
Narodov, tam so pa Sovjeti svojo
obtožbo umaknili in se ugriznili
v jezik.

Amerika je stopila na zadnje
noge in krepko prisluhnila, ko je
prišlo na dan, da je Atlantik s
Sredozemljem vred poln ruskih

podmornic. Pa še nadaljnje pri-
hajajo iz Baltika. Čemu in zakaj,
ko Sovjetija nima nikakih „napa-
dalnih načrtov“...?

Istočano je buknila novica, da je
železni zastor ob mejah češkoslo-
vaške, Poljske in severne Madžar-
ske močno ojačen z nešteti opo-
rišči sovjetskih kanonov, ki so
zmožni vsak čas bruhniti atomske
izstrelke kdo ve kako daleč proti
sonenemu zahodu. Nekaj po-
dobnega se godi v Arabiji pri
Adenu in verjetno še kje. Ali
naj bodo te reči zgolj priprava na
vrhunsko konferenco? Ali naj
vplivajo na Eisenhowerja, da bo
bolj gotovo povabil Hruščeva v
Washington?

Svoje vrste senzacijo je ustvaril
kongres jugoslovanskih komuni-
stov v Ljubljani. Z mogočnimi
govorancami so nastopili na njem
Tito, Rankovič, Kardelj, Popovič
in gotovo še kdo. Krepke bombe
strupenega jezika so padale v smeri
Kremlja, nekaj pa tudi proti Za-
hodu. Spor med Belgradom in
Moskvo je menda spet tam kot je
bil pred 10 leti. Hruščev zaen-
krat še molči, kolikor je znano,
svet pa radovedno čaka, kaj bo
znil, kadar bo utegnil. Mi tudi.

—Hotimir.

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE IZ ST. ALBANSKA Victoria

NEW SOUTH WALES

Islington.—Želela bi popisati v kratkih potezah, kako lepo je bilo na cvetno nedeljo v Hamiltonu, kjer smo imeli slovensko službo božjo. Takoj ko smo se približali božjemu hramu, smo opazili pred cerkvijo v gruči rojakov g. dr. Ivana Mikula. Tudi mi, naša in Lešnjakova družina, smo se prerinili do tega dobrega gospoda in se osebno seznanili z njim. Pomenili smo na kratko o tem in onem. Kmalu je bil čas za službo božjo in smo šli v cerkev. Gospod nam je napravil med sv. mašo prekrasno pridigo, da smo bili ganjeni do solz. Po maši smo se skupno fotografirali, upam, da bo slika dobra. Vse je bilo zelo lepo, le to ni bilo vseč mojemu možu in meni, da gospod ni mogel sprejeti povabila k nam na obed. Prehitela nas je bila namreč ga. Hamanova. No, tudi prav. Gospodu dr. Mikulu najlepša zahvala za zares lepi dan, listu MISLI pa dolgo let uspešnega življenja in delovanja med nami! Iz srca pozdravljam vse rojake širom po Avstraliji. — *Marija Ratko.*

Newcastle.—Na poti skozi Newcastle sem nabral nekaj novic iz te okolice. Prva je prav žalostna. V Cookshillu je 16. marca nenadoma umrl družinski mož Alojzij Marc, 42 let star, doma iz Ajdovščine. Vzrok smrti: možganska kap. Zapušča vdovo in tri otroke. Ob odprtem grobu mu je prijatelj g. Arlič izrekel lepe besede v slovo, žalujoči vdovi pa v tolažbo. Govor je segel v srce vsem navzočnim rojakom in so govorniku prav hvaležni. Rajnemu večni mir! — Pri družini Torbica v Mayfieldu sem se srečal z naraščajem številka pet. Hčerka je in ji pravijo Doris. Pri Lampetovih v Cardiffu je pa sinček dobil sestrico z imenom Rosemarie. Čestitke obema družinama. — Služba božja v Hamiltonu je bila zadovoljivo obiskana, v taborišču Greta, kjer je precejšnje število „čakojočih“, smo se pa kar skoraj stoprocentno lepo pripravili na Vstajenje. Toliko v naglici, kaj več morda pozneje. — *Dr. I. Mikula.*

Sydney.—Janez Primožič nam je v velikonočni številki omenil, da so ponekod — zaradi oddaljenosti od cerkve — izpostavljali velikonočne jedi za „papežev žegen“.

To je bilo zame novo in sem se čudil. Zdaj pa berem v Finžgarjevi knjigi „Leta mojega popotovanja“ naslednje:

„Veselo zgodbo mi je povedal (oče) kako je pozimi šivaril pri velikem kmetu na Štajerskem v dolini rečice Palten. Tri debele ure je bilo do fare. Če je kdo umrl pozimi, so ga zagrebli v sneg in šele spomladi odpeljali do pokopališča. Za veliko noč je bilo tudi predaleč, da bi nosili žegen k fari. Zato so zložili gnjat in ovčje meso v košek. To je potem sinček odnesel na smreko, češ takrat papež blagoslavlja „velikonočni žegen“ za ves svet in ga bo velikonočna jed deležna na smreki naravnost od papeža. Sinček je splezal na smreko, potem pa stal pred vrati, da bi videl, kako bo priplul blagoslov iz Rima. Kar se zares pripelje proti smreki velikanski planinski orel in začne klu-

vati mesnino. Sinček skoči v hišo in vesel pove očetu: „Ga že žegnajte!“ — *Ur.*

Moulamein.—Spet se oglašam. To že veste, da smo mi edina slovenska družina v tem kraju 541 milj daleč od Sydneya. Kakor smo prišli sem po prihodu v Avstralijo, tako smo ostali. Ni ravno preslabo, samo poleti je vroče in še sedaj je toplo. Dežja noče biti, čeprav ga težko čakamo. V tem kraju se največ prideluje riž. Čež par tednov ga bodo želi in letos dobro kaže. Zraven riža se kmetje bavijo z ovčami. Mi smo vajeni kmečkega dela, pa smo kar ostali. Saj delati je treba tudi po mestih. Slišimo pa, da je po mestih težko za stanovanje, posebno za družine. Naš štefanček, najstarejši, je zdaj star 7 let in pol, lepo se uči. Učitelj ga je pohvalil, da je najboljši, in ga dal celo v časopis. Deček pravi, do bi rad šel v višje šole in se učil za duhovnika. Lepe slovenske pozdrave vsem. — *Družina Kustec.*

Junction Shaft. — Spet se oglašam s par vrsticami, da svet ne pozabi na naš kraj. Imamo se v

Slovenska mamica.

teh rožnatih planinah kar po navadi. Vreme se je že precej shladilo in lahko vsak čas zapade sneg. V marcu nas je obiskal koroški rojak dr. Ivan Mikula in ostal med nami pet kratkih dni. Bili smo ga zelo veseli, upam, da tudi on nas. Imeli smo nekaj časa, da smo mu razkazali naš kraj, le prekmalu je moral naprej. Upamo, da se še vrne med nas in ostane delj. Prav te dni nam pa želje uhajajo v Sydney, kjer se pripravljajo vinska trgatev, pa nas ne bo zraven. Pa drugič kdaj, če Bog da. Prilagam tudi funt za članarino Slovenskemu društvu, prosim, da ga izročite tajniku. Končno pa vsem prav lep pozdrav. — *Stanko Šušteršič.*

Sydney. — Cerkevna poročna knjiga je zadnje tedne obogatela za naslednja imena: Franc Gantar iz Cerknega in Marica Kaluža iz Marina, poročena 7. aprila. Ivan Maruško iz št. Jurja na Štajerskem in Vida Stemberger iz Podgraj na Primorskem, poročena 7. aprila.

Albert Cenčič iz Knežaka in Pavla Gustinčič iz Hrušice, poročena 11. aprila. Jurij Tomažič iz Vinice in Marija Flajnik tudi iz Vinice, poročena 19. aprila. Ta nevesta je isti dan prifrčala čez morje in je bila njena prva pot z Jurijem — pred oltar. Vsem prisrčne čestitke z željo za božji blagoslov, najbolj ja zadnjima dvema. Gospe Tomažič posebej: Iskreno dobrodošla v naši sredi! — *Kroničar.*

Sydney. — **G. Stanko Samsa** zasluzi več kot gole čestitke. Dne 19. aprila je graduiral na tehnološki univerzi v Kensingtonu s častmi in pohvalo drugega razreda kot „Bachelor of Engineering“. Bila je lepa slovesnost, zelo pestra in veličastna. O novem inženirju, ki nam je vsem v čast, bomo več prinesli v naslednji številki. Za danes samo: **G. Stanko, Bog Vas živi!** — *P. Bernard.*

V Greti pred oltarjem.

VICTORIA

Brighton Beach.—Prav lepo se zahvalim za poslano MISLI in KOLEDARČEK. Vesel sem, da sem spoznal ta list in se nanj naročil. Veliko lepih stvari je v njem, zato mi je prav vseč. Takoj sem list tudi drugim priporočil, ki ga še niso poznali, in pošiljam takoj TRI nove naročnike: Viktor Kos, Emil Labor in Anton Kosi. Pozdrav od nas vseh. — *Franc Pongraščič.*

PRIPIS urednikov: To pismo je zares nad vse razveseljivo. Že samo dejstvo, da je en sam naročnik, ki je NOV, poslal takoj še tri, je zame velik dogodek. Kaj takega se zgodi morda komaj enkrat na leto, čeprav bi se lahko vsak teden, če bi naši ljudje bili malo bolj goreči za dobro stvar. Prav posebno sem se pa začudil, ko sem videl, da so vsi štirje na istem naslovu. To novico je pa vredno dejati v okvir! Pozlačen okvir! Take zavednosti je na žalost zelo malo med našimi ljudmi. Tudi če jih je cel tucat pod eno streho, se izgovarjajo, da eden dobiva list — berejo pa vsi ... Če sploh res berejo ... kot zastojkarji. Po navadi je pa tako, da tisti, ki za list nič ne žrtvuje, tudi ne ceni njegove vsebine. Ko se preseli, mu še na misel ne pride, da bi si sam naročil list in ga plačal iz lastnega žepa. No, pa kaj bi še dalje govoril. Naj zapišem samo še to: Tak ZGLED, kot ste ga dali Vi štirje fantje, odtehta marsikako razočaranje. Zato končno: Vsa čast Vam in Bog Vas živi!

NAŠA DOLGA VAS SE nezansko širi. Ljudje sicer govorijo, da je pust kraj na ravnem, da nepréstano piha skozenj veter, zdaj ocene, zdaj druge strani. Toda te jih ne ovira, da se ne bi tu neselje vali. Od prvotnih 600 jih imamo sedaj okroglih 13.000. Odkod taka magnetna sila?

Kaže, da je St. Albans edinstven, vsaj v območju Avstralije. Pa mi navedite kak drug kraj, ki bi imel svojo High School z okrog 300 študenti, pa med njimi 27 narodnosti! Da je med temi študenti dobili le nekaj desetnih starih Avstralcev in Britancev, ni tako žalostno dejstvo kot se zdi avstralskemu domoljubu, saj imajo vsi voljo biti dobri ljudje in dobri Avstralci.

Pa pogledjmo znamenitost St. Albansa od druge strani. Je največji nemški, holandski, poljski itd. kraj v Victoriji, če ne v Avstraliji. Tudi slovenska kolonija šteje precej nad sto ljudi in se vedno veča. St. Albans je pač zatočišče vseh narodnosti, ki žive v Avstraliji. Le mislite si novodošleca, ki s praznimi, če ne obupnimi, očmi gleda vse to čudno in novo okoli sebe. V St. Albansu najde košček doma.

Znamenitosti St. Albansa ni mogoče prezreti. Na Irskem nekje je kraj z enakim imenom, pa kdo ve zanj? Naš St. Albans je znan vsej Evropi. Oni dan sta se v Ljubljani srečala stara znanca, pa je prvi vprašal drugega po tretjem znanu in je zvedel, da živi v St. Albansu. „O“, je dejal, „ta kraj pa poznam“. Čisto tako je rekel kot da je St. Albans nekje za Šmarno goro.

Tukajšnje slovensko društvo se je po začasnem mrtvilu spet z novo voljo lotilo dela. Na občem zboru 30. marca si je izvolilo nov odbor s predsednikom g. Turkom na čelu in ker je občni zbor tudi drugače temeljito razčistil motno situacijo, so dani dobri pogoji za uspešno delo. Odbor ima skromne, a dobre načrte, o katerih boste še slišali. Naj povem za sedaj le to, da ne bo zidal nobenih gradov v oblake, ne bo jemal v zakup dobro slovenstvo niti zahteval denarnih in drugačnih žrtev za visoko leteče cilje. Odbor se zaveda, da ima vsakdo svoje težave in mnoge obveznosti in sprejema nova bremena ni prav prijetna stvar. Kdor se torej včlanja v društvo, mora to storiti popolnoma prostovoljno, kakor bo z dobro voljo plačeval tudi določeno članarino. Ostale rojake pa vabimo k našim prireditvam. Nekaj ur prijetnega razvedrila dobro de in kdor ima namen potrošiti za to kaj denarja, ga bo na naših veseljih dobro „naložil“.

Novi odbor ni pozabil, da je p. Bazilij svoj čas v MISLIH napovedal za belo nedeljo večernice s petimi litanijami. Posebej je opomnil na to rojake s primernimi povabili in tako se je v naši cerkvi ob napovedanem času zbralo nad 70 ljudi. Pa je spet zadonela naša pesem, ubrana in iz srca prihajajoča. Kaže, da bo bela nedelja s slovenskimi večernicami postala tu tradicija, a nič napačno bi ne bilo, če bi imeli take večernice še večkrat. *V.A.L.*

IZ SLOVENSKE DUHOVNIŠKE PISARNE

Za psaznik Marije Pomagaj

Njen praznik je v soboto 24. maja. Kakor je Marija Pomagaj Kraljica Slovencev, tako je tudi nebeška zavetnica Avstralije.

Na prošnjo Legije katoliških žena bo dan poprej posebna sv. maša v katedrali v Sydneyu v čast Mariji Pomagaj.

To bo v petek, 23. maja, ob 4:30 popoldne (ob polpetih).

To bo točno ob času, ko bodo avstralski lurški romarji imeli pred votlino v Lurdu svojo posebno pobožnost pod vodstvom kardinala Gilroya. V duhu bomo z njimi po tej pobožnosti v katedrali.

Po sv. maši bo procesija s prižganimi svečami, ki se bodo dobile tam za majhno odškodnino. Slovenski verniki lepo vabljeni!

Slovensko počestvenje Marije Pomagaj

Na binkoštno nedeljo, 25. maja, bomo sydneyški Slovenci napravili romarski izlet k Marijini cerkvi v WATSONS BAY. Cerkev je blizu konca dolge ceste Old South Head Road.

Zbiranje ob cerkvi od 2. ure naprej, ob pol treh v procesiji odidemo v cerkev k pridigi in petim litanijam itd.

Po končani pobožnosti družabnost ali v bližnjem parku ali cerkveni dvorani, kakor bo kazalo vreme.

Tram vozi v Watsons Bay s Queens Square, Sydney, od istotam tudi bus z napisom Watsons Bay. Drugi bus vozi od Central Railway postaje, ima številko 327.

Vožnja na vseh traja morda nekaj več kot pol ure. Bodite dovolj zgodnji!

Tisti, ki imate avtomobile, povabite vanje sosede in znance.

Šmarnice v Paddingtonu

Slovenske šmarnice prve tri delje v majniku v St. Francis cerkvi, Paddington, ob 4. popoldne.

V kapelici nasproti zakristiji, kjer smo imeli v postu križev pot. Lepo vabljeni!

Važen sestanek slovenskih deklet

Č. g. dr. Ivan Mikula sklicuje sestanek deklet, zlasti tistih, ki živijo v bližini: Vacluse, Rose Bay, Double Bay, Bellevue Hill, itd.

Kje bo?

V sesterski dvorani poleg stanovanja g. Mikule v Rose Bay — Convent of Sacred Heart.

Kdaj bo?

V nedeljo (prva v mesecu) 4. majnika ob 3. popoldne.

Pridite vse, ki morete. Druga drugo povabite.

Iz mesta vozijo busi in tram, kakor za romanje v Watsons Bay, samo precej bliže izstopite. „Convent“ je veliko poslopje takoj pod cesto (New South Head Road), ne morete ga zgrešiti.

Newcastle in okolica

VELIKO INDUSTRIJSKO OKROZJE Newcastle, Hamilton, Maitland preživlja precejšnje stevilo slovenskih rojakov. Njihov pogum jih je zadrževal, da se niso vdali velemestni vabi. Zanj so danes nagajani s trdnim položajem bodisi kot delavci, strokovnjaki, obrtniki ter z lastnimi domovi, kjer cvete družinska sreča. Lepo so povezani s cerkvenim življenjem župnij, v katerih domujejo. Želijo pa si tudi rednih obiskov slovenskega duhovnika, da se s pridigo, sveto pesmijo, spovedjo v domači besedi osvežijo in okrepijo v verskem udejstvovanju. To je izpričala tudi božja služba cvetne nedelje, ko smo se v lepem številu zbrali v mestni cerkvi v Hamiltonu ob zmagoslavnem Zveličarju, ki gre v svoje trpljenje in poveljanje. Postaven fant, ki se je iz Slovenije pravkar izkrca v Avstraliji, je vernikom čital Pasijon po sv. Mateju. Imel je hvaležne poslušalce, ker so po dolgih letih zopet čuli zgodbo o Jezusovem odrešilnem trpljenju. Poslovili smo se težko, toda v trdni nadi, da se bomo bolj pogosto in redno shajali k naši slovenski božji službi ter gojili domačo družabnost.

Greta Camp! Ob tem imenu se bude mnogim Slovincem v N.S.W. in Q'ld. spomini na prve skrbipolne tedne v Avstraliji, pa tudi lepi spomini prijateljske medsebojne pomoči in tolažbepolni spomini na prostrano nizko kapelo ob vhodu v Centre. Tu smo opetovano molili in peli križev pot in obhajali daritev svete maše z majhno slovensko srenjo, večinoma komaj priseljenimi Prekmurci in Goričani. Greta Centre se je zelo skrčil, nima več niti 1000 prebivalcev, kar je razveseljivo znamenje gospodarskega napredka, ki novopriseljence hitro potegne v vrtnice dela in jela. Zato smo se od Slovencev poslovili s srčno željo, da se kmalu zopet srečamo, tedaj pa ne več v Greti, marveč že v lastnih domačijah.

Dobrodošla mi je skoro dvajseturna vožnja v Brisbane. Treba prebaviti toliko novih vtisov in srečanj ter se pripraviti duhovno na novo delo med sveto tridnev-

NA VELIKONOČNEM POTOVANJU

Dr. IVAN MIKULA

nico in za velikonočne praznike. Vožnja po suhem in po zraku preko severnega N.S.W. ali New England nudi toliko pestre spremembe, da se je ne moreš nikoli naveličati: široko morje, ozki zalivi, vijugaste reke, temni pragovdovi, hribovi, gore, doline in ravnine, prijazna mesta, kot Coff Harbour, Casino, Lismore, plantaže banan, poposadežev, pineappelnov, tropičnih sadežev, žitne farme, farme govedine in ovac, poskočni konjički vmes; zares bogata zemlja plodi srečnim posestnikom in onim podjetnim začetnikom, ki bodo šele trebili ogromni, še deviško nedotaknjeni svet. Nepojmljive možnosti gospodarskega razvoja snivajo v tej komaj načeti deželi in čakajo pridnih rok novopriseljencev in bodočih rodov.

V Brisbane

Brisbane, nadpolmilijonska prestolnica Queenslanda, druge največje avstralske države (prva je W.A. z glavnim mestom Perth), je kot vse avstralske obmorske prestolice zgrajen ob obalah reke Brisbane River, ki je obenem pristanišče. Rim, tako se nas učili, je postavljen na sedmih gričih, a samo izvedenec jih more razločiti z najlepše panoramske točke sveta, kupole Petrove bazilike. Brisbane pa se razprostira preko neštetihih gričev, ki so prav vsi vidni, občutni za tramvaj, bus, avto in pešca. S City Hall-stolpa, ki zelo sliči kampanili na Markovem trgu v Benetkah, zgleda veliko mesto kot hribovit park, posejan s palačami, hišami, cerkvami. Zelenje drevja, nasadov, grmičje, cvetje je že tropično bogato, razkošno. Na jugu raste ob morju kopalniško mesto Surfers Paradise, ki s svojim modernim gradbenim licem in silovito, privlačnostjo počitniških gostov dobiva sloves najboljšega morskoga kopalnišča ob vzhodni avstralski obali.

V Brisbanu in okolici se je udo-

mačilo par sto Slovencev, ki so zaposleni po tovarnah, delavnicah, v gradbenih podjetjih. Primeroma veliko naših mož in fantov opravlja službo pri mestni upravi, na avtobusih, tramvajih, železnici. Dosti deklet in gospa je zaposlenih v velikem hospitalu Mater Misericordiae. Precej fantov in tudi mož hodi na sezijsko delo, kot ograjanje farm, spravljanje sladkorne pese in sadja. Ti se le redko vračajo v Brisbane za malo časa, le v božičnih počitnicah se zadržijo dalje časa. Brisbanci se odlikujejo v prijazni postrežljivosti in gostoljubnosti, zabavni nasmejanosti, modri zadržanosti, k čemur pripomore milo podnebje, ne prevroče poleti in toplo pozimi.

Za sveto tridnevno in veliko noč nam je bilo versko središče zopet svetla cerkev St. Mary's, South Brisbane, kjer župnikuje nam Slovincem zelo naklonjeni Rev. Fr. Thompson. Pred četrstoletnjem, ko je bilo v Avstraliji še prav malo Slovencev, se je v njegovi župniji naselila Plutova družina, ki je v Fr. Thompsonu našla očetovskega prijatelja. Po tej vzorni družini je župnik spoznal slovensko vernost, našo pesem naš narod, in sedaj, ko so se številni Slovenci priselili v Brisbane, je naklonjenost in gestoljubnost preč Fr. Thompsona nam vsem v prid.

Z ganljivim bogoslužjem velikonočnega zadnje večerje in velikonočnega hvaležnega spomina smrti Gospodove smo se pripravili za našo posebno slovensko velikonočno pobožnost, križev pot z žalnimi petjem, pridigo, češenjem sv. križa. Spovednica je bila kar živahna veliki petek in veliko soboto zvečer, zlasti še zato, ker se je Slovincem pridružilo dokaj Hrvatov, Nemcev, Italijanov in posebno veliko število avstralskih vernikov.

Radost velikonočnega bogoslužja in zmagoslavne aleluje je napolnjevala našo slovensko velikonedeljsko

mašo v petju, pridigi, molitvi. „Kristus je vstal, Zmagoslavni ostane z nami!“ Še smo ostali skupaj na zabavni domači čajanki, ki se zlasti dobro prileže obhajancem po pozni maši.

Nato smo najožji prijatelji družine Čarmanove ponesli velikonočni pozdrav z žalujčim soprogom in otrokoma na prerani grob gospe Pavle, okrašen s cvetjem, blagoslovljen z molitvijo. Spominjali smo se vseh naših grobov širom Avstralije, Slovenije, vseh kontinentov, kjer rojaki in sorodniki, ki so odšli pred nami v večnost, v miru božjem pričakujejo vstajenja dan.

Velikonočni ponedeljek smo se zbrali k sv. maši in številni avstralski verniki so obdevali zivahno veličastnost naših cerkvenih pesmi. Popoldne smo se podali „v Emaus“ na strm Stuartholm, ki nudi razkošen razgled preko prostranega Brisbane v daljno pokrajino tja do morja in do visokih gor. Tu so nam častite sestre Družbe Srca Jezusovega (materna hiša je v Rose Bay-Sydney) dale na razpolago igrišča za deco in za naš piknik. Celo s čajem so nam postregle in naše gospe so nas nasitile s sladkimi poticami in mastnimi šunkami. Ob kipu Matere Božje smo zmolili častitljivi rožni venec, prepevaje Marijine pesmi se je naša procesija vila v samostansko cerkev. Tam so nam sestre postavile ozaljšano sliko Marije Pomagaj z Brezji. Pred Najsvetejšim smo odpeli Marijine litanije in z blagoslovom je sam Jezus zaključil naše prvo romanje v Queenslandu, obenem prvo slovensko prireditev marijanskega svetega leta v Avstraliji. Šele „ko se je nagnil dan in se je večerilo“, smo morali misliti na povratek ter zaključiti našo božjo pot „v Emaus“. Zlasti otroci se niso mogli ločiti od gostoljubnih častitih sester, ki so obdarovale vsakega otroka z dvema, tremi igračkami.

Ob slovesu od Stuartholma in Brisbane smo si obljubili: Na veselo svidenje začetkom oktobra! Tedaj bomo blagoslovili, slovesno razvili in ustoličili zastavo Marije Pomagaj ter jo v procesiji prosili:

Naša Kraljica, Marija Pomagaj!
S Kristusom vernim Slovincem vladaj!

Nenavadni lurški dogodki leta 1858 so dosegli svoj višek, ko je Gospa povedala Bernardki svoje ime. Dogodek opisuje znani pisatelj Avstrijec, Franz Werfel. Bil je po rodu Jud, enako po veri. Leta 1940 se je pred nacisti umaknil v Lurdu in se zaobljubil, da bo napisal knjigo o Lurdu, če bo srečno preživel vojno. Prestal jo je in obljubo izpolnil. Napisal je svetovno znano knjigo: PESEM O BERNARDKI. V slovenskem prevodu Karla Mauzerja izhaja povest

pravkar v podlistku SVOBODNE SLOVENIJE v Argentini. Pričujoči odlomek ni Muaserjev prevod.

V tem odlomku je govor o šestnajstem prikazanju lurške Gospe. Pred votlino se je bilo zbralo mnogo ljudi in Bernardka je le s težavo prišla nazaj domov. Šele tam so jo mogli podrobneje izprašati, kaj je pri tem prikazanju doživela. Toliko v pojasnilo, v naslednjem damo besedo Franzu Werfelu. — Ur.

Sestnajsto Prikazanje

MATI NICOLAU JE VPRAŠALA Bernardko:

„Ali ti Gospa še ni povedala svojega imena?“

Bernardka se je za hip zamislila, potem je odgovorila:

„Nisem je glasno vprašala, a vendar je moje tiho vprašanje ruzmela. Obraz ji je zasijal, ko je rekla, čeprav komaj slišno ...“

„Kaj je rekla? Povej že, pa ne da bi pozabila?“

„Nisem. Ko sem se vračala domov, sem vso pot ponavljala, da bi si zapomnila. Rekla je ...“

„No, kaj je rekla? Zakaj se tako obotavljaš?“

„Rekla je: Que soy era Immaculade Conceptiou“.

„Kako? Povej še enkrat!“

„Que soy era Immaculade Conceptiou“.

„Brezmadežno spočetje ...“

Mati Nicolau je odhitela z žarečimi očmi sporočat novico. Vest se je hitro širila od ust do ust. Zvedel jo je tudi domači župnik Payramale. Poklical je Bernardko k sebi. S. kaplanom (Pomianom) sta jo sprejela v toplo kurjeni sobi.

„No, le pridi bliže, otrok moj dragi“, je rekel Payramale, ki je bil sklenil, da bo kar najbolj prijazno. Nekje globoko ga je brez pravega vzroka še vznemirjala stara jeza.

„Kar tjele k peči sedi. Bi mogoče rada tudi kaj jedla ali pila?“

„Ah, ne! Hvala, gospod župnik“.

„No, dobro. Poslušaj torej. Tvoj katehet tukaj in jaz bi te rada nekaj vprašala. Seveda, če boš hotela iskreno govoriti“.

„O, da, gospod župnik“.

Payramale je prinsel stol in ga posadil poleg Bernardke, ki je negibno sedela pri peči. Molče jo je opazoval kot zdravnik opazuje bolnika.

„Tako, zdaj pa povej, kaj ti je Gospa danes rekla“.

„Que soy era Immaculade Conceptiou“, je odgovorila deklica trudeč se, da bi se prav spomnila.

„Pa, tudi veš, kaj se to pravi: Brezmadežno spočetje sem?“

„Ne, tega res ne vem“.

„To pač veš, kaj pomeni beseda brezmadežna?“

„Da, to vem, Kar je brezmadežno, je čisto“.

„Dobro. In kaj je spočetje?“

Bernardka je povabila glavo in ni odgovorila.

„Prav, pustimo to. Ampak vendar si morala besedo že kdaj slišati. Zberi se in se spomni, kdo ti je pravil o brezmadežnem spočetju, Morda hočeš reči, da ti je beseda čisto neznana?“

Bernardka je zatisnila oči in se zamislila. Skušala je ubogati, čez čas je rekla z glasom, kakor da se opravičuje:

„Mogoče je res, da sem slišala, pa se ne morem spomniti“.

„Tako. Te bom pa jaz nekoliko poučil o tem. Pred štirimi leti je 8. dec. sv. oče papež Pij IX. razglasil v Rimu versko resnico, da je bila preblažena Devica Marija v trenutku spočetja, to je v prvem hipu bivanja v materinem telesu, obvarovana vsakega madeža izvirnega greha. To je bila čudovita prednost in milost, ki ji jo je Bog

naklonil po zasluženju Jezusa Kristusa ... Ali razumeš to?“

„Kako bi mogla razumeti, gospod župnik?“

„Rad ti verjamem, otrok moj. Le kako bi mogla razumeti? To ni stvar, ki bi bila svetu kar takole dostopna. O tem si belijo glave učenjaki. Toda eno reč moreš doumeti. Ako bi preblažena Devica Marija govorila, bi o sebi mogla reči samo: Sem sad brezmadežnega spočetja, ne pa: brezmadežno spočetje sem. Rojstvo in spočetje sta dve dogajanji. Človek pa ni tako ali tako dogajanje. Nihče ne more reči: Jaz sem rojstvo moje matere. Kaj?“

Bernardka je molče gledala župnika, njegovim besedam ni mogla slediti. Za zastrto grobstvo v njegovem glasu je trepetala slabo skrita jeza.

„Torej je tvoja gospa zagrešila napako, ki se ne more opravičiti. Ali priznaš to?“

Zdaj je Bernardka rahlo nagubančila čelo in po kratkem premisleku dejala:

„Gospa je pri nas pač tujka. Včasih se mi zazdi, kakor da se prav težko izraža“.

Pri teh besedah se tudi Pomian ni mogel zdržati smeja.

Opomba: Marija je govorila z Bernardko v dialektu južne Francije, ki ga je deklica govorila in razumela.

PORAVNAJTE NAROČNINO

Z VSEH VETROV

DAILY WORKER je bil dolga leta komunistični dnevnik v ZDA, letos 13. januarja se je poslovil. Uradna izjava je bila, da zaradi neprestano rastoče draginje in neplačanih računov ne more več izhajati. Njegov urednik, Gates, ki je iztočasno izstopil iz komunistične stranke, je povedal več. „Komunistična stranka v Združenih Državah je po svoji lastni neumnosti in bedaštvu izgubila stike z ameriškim ljudstvom. Izgubila je ves pomen za pospeševanje demokracije, miru in socializma.“

NOVA VRSTA REDOVNIKOV je nastala v Avstriji pred dvema leti. Imenujejo se „red stavbnikov“ ali zidarjev. Ustanovil jih je avstrijski duhovnik Werenfried von Straaten. Njihov poglobljen namen je postavljati nove cerkve in stanovanjske hiše za siromake. Ustanovitelj je namreč videl, da siromašnim družinam ni dosti pomagano, če dobe hrano in obleko, nimajo pa primerne strehe nad glavo. Njegovi redovniki, ki so lahko tudi duhovniki, stavijo nove hiše s pomočjo prostovoljnih delavcev in jih darujejo revnim družinam. V kratki dobi svojega obstanka je novi red po poročilih postavil že nad 350 stanovanjskih hiš.

POLITIČNO - STRANKARSKI DAVEK, ki ga delavske unije predpisujejo svojim članom, čeprav menda ne povsod, razburja duhove

v Avstraliji. Goreči pripadniki delavske politične stranke (Labour Party) bi hoteli, da bi bile vse delavske organizacije (unije) priprave te stranke. Ni jim dovolj, da organiziran delavec plačuje članarino svoji organizaciji, zahtevajo od njega še poseben prispevek za politično stranko. To je gotovo krivično. Čeprav mora biti vsakdo zainteresiran tudi v politiki, pa s tem ni rečeno, da mora vsak delavec pripadati Labour Party in jo podpirati z denarjem in glasovnico ob volitvah. Kje bi pod takim pritiskom ostala človekova državljanska svoboda? Zato tudi nikakor ni more biti prav, da bi koga silili k denarnim prispevkom za stranko, ki ni po njegovom okusu. Minister za delo, Mr. Holt, baje pripravlja zakonodajo, ki bo „politične davke“ v vrstah organiziranega delavstva prepovedala.

V ZDRUŽENIH DRŽAVAH Amerike imajo dandanes nad 7,000,000 vdcv. Iz tega dejstva zdravniki dokazujejo, da ženske dočakajo večjo starost kot moški. Precej prepričevalno. Kar se pa tiče visoke starosti obeh spolov, poročajo iz Washingtona, da je v Ameriki 14,000,000 ljudi, ki so stari nad 65 let. Najmanj 5,000,000 ljudi ima pa na plečih že nad 75 let. Kdor je srečno dočakal 65 let, ima prav lepe izgleda, pravijo, da si jih bo navrgel do smrti vsaj še 13. Ne povedo pa, če velja to samo za Ameriko ali tudi za druge kraje pod božjim soncem.

DR. VALENTIN MERŠOL piše o zdravstvu v Ameriški Domovini. V eni letošnjih številkih razlaga, kako naj bi se uvedel nov postopek v bolnišnicah za umobolne. Umobolnice naj bi postale podobne splošnim bolnišnicam, da bi namreč bolniki lahko šli ven brez spremljevalca in bi s tem čutili, da uživajo zaupanje. Prav tako bi jih lahko prosto obiskovali sorodniki in znanci. Ta način postopanja z duševnimi bolniki so že uvedli v Angliji in se je dobro obnesel. Zdaj je tudi v Ameriki živo gibanje, da bi to uveljavili. Zanimivo je tudi, kar pravi dr. Meršol o sebi: Ko sem leta 1949 par mesecev po prihodu v Ameriko položil izpite za vse medicinske predmete, sem dobil ponudbo za službo v Higienem zavodu v Columbusu, pa sem odklonil. Bolj me je veselilo splošno zdravljenje bolnikov. Zdaj me pa vabijo, da bi v kakšni azijski ali afriški državi postal svetovalec za organizacijo zdravstva, pa se še nisem odločil.

V LURDU pričakujejo letos 10 milijonov romarjev. Vsa skupna romanja iz najrazličnejših dežel so objavljena. Francija sama jih bo dala 208, Belgija 42, Nemčija 56, Anglija 39, Italija 91 ... itd. Iz ZDA bo 80 romanj, med njimi eno slovensko. Iz Avstralije so odšli romarji prve dni aprila v številu 340. Zaradi oddaljenosti Avstralija ne zmore več ko eno romanje.

Iz nobene dežele pod komunisti ne bo romanja. Celo Poljska se je po svojem kardinalu opravičila. Češ „da poljskim katoličanom kaže ostati doma in čuvati pravice Cerkve“.

DAN SPLOŠNEGA SMEHA so uvedli v ZDA sestavljalci komičnih prilog dnevnemu časopisu. Upajo, da bo ta dan nekoč priznan kot „narodni praznik“. Letos je bil tak dan v nedeljo 13. aprila. Pobudniki tega dne so pozvali Amerikancem se ta dan veliko smejati in vsakogar izzivati k smehu. Trdijo, da se ameriško ljudstvo zmerom manj smeje in zato boleha telesno in duševno, ko je vendar vesel smeh najboljšo zdravilo za vse bolezni.

BAZILIKO SV. PIJA X. so slovesno posvetili v Lurdu dne 25. marca. To je najnovejša ondota cerkev, po velikosti druga na svetu. Lahko sprejme 25,000 vernikov istočasno. Njena posebnost je v tem, da je vsa pod zemljo. Bila je nujno potrebna, ker so vse dosedanje cerkve odložile prejemajhne. Zopet pa ni bilo zanjo prostora na površju zemlje, ker bi tako ogromna nova stavba preveč spremenila lice božjepotnega kraja. Tako so se odločili za stavbo pod zemljo. Zidana je v obliki elipse in ima oltar točno v sredi cerkve. Posvetil jo je beneški patriarh kardinal Roncalli, ki je naslednik Pija X. na beneški nadškofijski stolici.

ZA TRDNO SKUPNOST

(Članstvu Slov. Društva, Sydney)

Sklep 2. obnega zbora je bil med drugim tudi, da uvedemo članarino: gospodje £1-0-0, dame £0-10-0, družine £1-10-0.

V društveni ustavi je med drugim tudi poudarjeno, da je namen društva:

1. pridobivati člane slovenske narodnosti.
2. združevati sorojake in pomagati sorojakom.
3. nastopati na zunaj kot narodna enota.
4. kulturno delovanje: gojenje besede, pesmi in običajev.
5. Socialno delo: pomaganje bolnim, invalidom in brezposelnim.
6. Tudi je namen da bomo nekoč posedovali lasten dom.

Iz teh točk boste razvideli, da je društvu potreben vsak posameznik.

Zavedati se moramo, da odbor lahko stori le toliko, kolikor ima zaslombe med člani in ostalimi Slovenci.

Kritika in nasveti so vedno dobrodošli.

V ta namen bomo imeli ČLANSKI SESTANEK 10. maja ob 7. zvečer v Domu. Namen tega večera je, da se medsebojno spoznamo,

izmenjamo misli o našem delovanju in da se tudi poveselimo.

Odbor Vas tudi naproša, da pomagate našim brezposelnim sorojakom s tem, da javite tajništvu telefonsko eventualna prazna službena mesta.

Redne ure tajništva in uprave Doma so:

ponedeljek do petka: od 2-6 popoldne
sobota: od 10-12 dopoldne
nedelja: od 6-10 zvečer.

Naprošamo vse one, ki se zanimajo za petje, igre, sport in družabno življenje, da javijo svoja imena tajništvu osebno, pisмено ali pa telefonsko.

V primeru, da ne zelite ostati član tudi v letu 1958, Vas naprošamo, da to čimprej javite in vrnete izkaznico.

Odbor Slovenskega društva.

ZABAVE SLOV. DRUŠTVA, SYDNEY

V letošnjem letu so na sporedu še naslednje zabave:

8. junija, Paddington Town Hall;
29. junija, Maccabean Hall;
27. julija, Maccabean Hall;
31. avgusta, Paddington;
5. oktobra, Paddington;
8. novembra, Maccabean Hall;
26. decembra, Paddington.

Slika teh deklet je nedavno žarela v ŽARU. Z njo so poagitirale za slovenski tisk. Ker pa sami vidite, da v rokah deklet bolj „žarijo“ MISLI kot ŽAR, smo z veseljem sprejeli ponudbo ŽAR-ovega urednika, da sliko prinesejo tudi MISLI.

Pismo NARTE VELIKONJA

II.

Pred nekaj dnevi se je zgodilo tole:

Grof Milde je bil topničarski opazovalec; rila sta s slugo skozi grmovje do nove opazovalne postojanke. Lezla sta prihuljeno po poboju med skalovjem, po razjedenih jarkih. Treba je bilo iti naglo; sovražne baterije so močno obstreljevale prehode čez reko, a jih ni bilo mogoče izpaziti. Lipnikove oči — bil je mlad fant — so pazljivo motrile okoli sebe. Če se je zganila veja, je že stisnil puško, pripravljen, da brani gospoda do zadnjega diha. Šrapneli so žvižgali in se razletavali nad njima, granate so udarjale na ceste in mostove; prehod je bil zabranjen, pol mostu je odrgala granata in pokopala oddelek pijonirjev.

Vsak kamen, vsak grmiček jima je bil dobrodošel prijatelj. Sonce je neusmiljeno žgalo; Janez je oprezno taval naprej, čutil je, da mu bije srce od nemira in napetosti; čutil neizmerno odgovornost za življenje svojega gospoda. „Zdaj ali nikoli!“ mu je rekel sotonik, ko sta hodila že pol ure. „Zdaj ali nikoli!“ si je dejal Janez. Prevzel ga je čuden občutek; ustnice so se mu stisnile: „Sveta Marija ...“ je nevede zašepetal sam pri sebi, parkrat ga je obšel občutek strahovite osamelosti. „Sveta Marija ...“

Prišla sta na vrh. Janez se je po kolenih plazil do parobka in se oprezno ogledal. Kakor bi prihajale stopinje. Pritisnil je roko na srce, ki mu je nemirno plalo in bilo. „Nič ni ...“ si je rekel. Oprezovalec je na desno, na levo; nič. Samo nad glavo so žvižgali šrapneli in granate, kot bi nevidni ptiči vreščali smrtne pozdrave. Po dolgi bojni črti so grmeli topovi, vmes prasketale puške, v dalji je visel v zraku zrakoplov kot kragulj, ki oprezuje za plenom.

„Nič ni!“ je dahnil polglasno. Sotonik je razgrnil karto. Vsa pokrajina je bila strašna, tresla se je, a nikjer ni bilo videti človeka, le nevidne grozne oblasti so se kregale in botale za pravico in smrt. Nikjer človeka v širni pokrajini, a nad pokrajino plava smrt, plava čudno skrivnostno ozračje, vse je nekam višje kakor v resnici. Kakor bi Bog vse držal na velikih tehtnicah, ki visi na božjem prstu pod sivomodrim nebom. Janezu se je zdelo, da je nad njim mogočna vseobsegajoča oblast, ki drži sonce, drži tudi njega samega na čisto drobnih nitki, drži tako visoko, da ne seže od zemlje nevarnost do njega; a vseeno, neprijetnega občutka, kakor bi se oddaleč bližala neznan roka, ki hoče nitko utrgati, se vendar ni mogel otresti.

Zopet je zabobnela salva. Grof se je prihulil in zavpil: „Nazaj!“ — Baterija, ki sta jo iskala, je bila čisto skrita v zelenju in mnogo bližje, nego sta mislila. Sadno drevje jo je zakrivalo, z daljnogledom so se razložile cevi. Ko sta se umaknila, je kresnila tudi v vejo nad njima krogla iz puške.

„Opazili so naju!“

Plezala sta po kolenih nazaj čez hribček, krogle so ju zopet obsule.

Oddelek sovražne patrolje je streljal nanju od strani in se bližal po grmičevju, da jima zastraži in prereže pot.

„Gospod, bežite!“ je zašepetal Janez, ko je zagledal patroljo. „Jaz ostanem, drugače oba ujemo. Vidite, tam skozi grmovje! Nazaj — Speljem jo na levo, vi odhitite na desno, po strugi. Hitro!“

Stotnik je nezavedno sledil ukazu. Naglo na karti križec na postojanko sovražnikove baterije, in nato čez pobočje. Janez se je umaknil na levo in začel streljati.

Zanj ni živelo drugega kot tri črne pike na eni strani, ki so zgrinjale za seboj grmovje, in pa njegov gospod.

„Da pride enkrat v strugo! Še vedno gredo naprej! Pokažem se jim!“

Planil je kvičku, nato za parobek in zopet streljal. Kmalu so prižvigate nad njega nove krogle.

„Vidijo me. Prav. Zdaj na levo.“

Janez se je počasi plazil po travi in rjavi prsti, vedno na muhi tri črne pike, ki so zgrinjale grmovje.

To se je godilo nekaj dni pred prihodom mlade gospe. Tisto jutro po njenem prihodu je obtičal pogled oskrbniku Urbanu na polpopisanem papirju na mizi.

„In ne bom ga končal, če ga ne prepisem sedaj.“

Snoči je bilo mnogo dela; mlada gospa je prišla, in potem je bilo tekanje po gradu dolgo, dolgo časa. Pozno v noč je prišel Lipnik v svojo sobo. Nekam nezadovoljen je bil; še stol, ki je stal že deset let v kotu pred podobo Matere božje, se mu je zdel, da ne stoji na pravem mestu. Toliko časa ga je gledal, da ga je nekoliko zasukal. In še potem ni bil zadovoljen. Sam ni vedel, kaj ga vznemirja in draži. Iskal je v sobi zjutraj majhen nož in bil ves v skrbeh, ker ga ni takoj našel. Vzrok tega nemira in neprijetnega občutka pa je bil vsekakor sprejem gospe. Kdo kaj reče? Bila je prijazna, dala mu je roko, a vendar! — Nekaj je manjkalo, čisto majčkena malenkost. In ne to, da je govorila popolnoma nerazumljiv jezik, ne to, da ni nič naznanila, da pride, da je bil v gradu „nered“, to ga ni dražilo, pač pa vse skupaj in posebno, posebno mu je bil neprijeten spomin na tistega človeka z napihnjenim obrazom, ki je napol lomil domač jezik in „valil štruklje“. Ta je bil tolmač in preko tolmača se razgovarjati je tako kakor izpovedovati se pri odkriti spovednici, ko gledajo cele vrste romarjev spovedniku in spovedancu v obraz. Človek čuti, da ni vse tako povedano, kakor je bilo menjeno. Koliko stvari se različno pove samo iz oči v oči. Grofica se je držala, kot bi stala na ozkem stolu in morala nepremično varovati ravnotežje. Če se je nasmehnila, se je različno videl zob s pozlačenim vrhom, in to je Urban prav vznemirjalo. V vsaki kretnji je kazala, da ga smatra za hlapca. Kolikor bolj se je delala prijazna, tem bolj je čutil Urban to razdaljo, ki jo hoče gospa poudariti. Bila je dama, stara štiriindvajset let, ponosna in vajena ukazovati. Vse to, a povrhu še tisti nezanosni človek, ki se je priklanjal in tolmačil. „Čisto gotovo je to, kar pravi, narobe“, si je parkrat dejal in hotel seči v besedo. „Narobe, vse narobe“. Urban je čutil, da ga prvi hip skoraj sovraži.

„Zdaj je treba napisati, da imamo v gradu že tudi mlado gospo, zelo dobro gospo. Zakaj bi ne pisal ‚dobro‘? Do zdaj ni slaba. In to, da ne

UGOTOVITE IN MNENJA

Zarjavel žebelj

Tri družine žive v nekem zasilnem stanovanju blizu Sydneya in vse tri imajo televizijske aparate. Človek bi mislil, da bodo take družine v prvi vrsti varčevale za svoj bodoči lastni dom, tu pa vidiš nad streho zasilne hiše, ki stiska vase tri družine — tri televizijske antene! Ne pomislijo ti ljudje, kako mečejo denar proč in kako nasledajo agentom, ki so neprestano za njimi. Televizijo dobe brez „deposita“, potem pa plačujejo na obroke in obresti znesejo skoraj dvakrat toliko kot stane aparat sam. In po večini so to itak že rabljeni aparati, ki jih prejšnji „lastniki“ niso mogli odplačati, pa jih je kompanija vzela.

Neki prodajalec je silil in silil v ženo, naj si nabavi televizijo, pa se je dolgo branila. Nimamo denarja za deposit, ne moremo ... Prodajalec je izdril iz poda zarjavel žebelj, ga spravil in rekel: To vzamem za deposit! Take skušnjave, žena ni mogla premagati, pa je sprejela televizijo.

Nekdo bi moral nastopiti zoper tako „prodajanje“. Nekaterim ljudem ne moreš dopovedati, naj bodo pametni, treba je magari s silo odpoditi skušnjavce od njihovih pragov. — *Catholic Weekly*.

17,000 na mesec

Mlada avstralska televizijska industrija cvete. Nad 17,000 televizijskih aparatov prodajo v Avstraliji vsak mesec ... — *Newsweek*.

Eisenhower odgovarja Bulganinu

Dne 12. januarja 1958 je Predsednik pisal dolgo pismo Bulganinu na njegovo pisanje od decembra. Med drugim pravi v pismu takole: „Nadalje je treba omeniti zadeve Vzhodne Evrope. Glave obeh vlad (Združenih Držav in Rusije) skup-

no s ministerskim predsednikom Anglije, smo se v letu 1945 dogovorili, da morajo ta ljudstva (Vzhodne Evrope) dobiti pravico, da si sama izvolijo vlado, kakoršno hočejo imeti. Zavedali smo se, da je na nas treh odgovornost, da do tega v resnici pride. Dogovorili smo se, da bomo v tem smislu tudi delovali.

Toda ta dogovor je ostal na papirju.

Vem, da Vaša vlada ni voljna razpravljati o tej reči in noče priznati, da je zadeva mednarodne važnosti. Toda glave naših vlad so leta 1945 v Yalti očitno priznale, da je to mednarodna zadeva in je treba o njej razpravljati na mednarodnih pozornicah.

To reč smo sprožili zopet v Genevi leta 1955. Tedaj ste Vi (Bulganin) zavzeli stališče, da ni nobenega povoda za razpravljanje o tem, kadar bi se komu zdelo, in da bi tako razpravljanje pomenilo poseganje v notranje zadeve vzhodnoevropskih držav.

Toda ali niso poznejši dogodki pokazali, kako upravičen sem bil, ko sem zahteval razpravljanje o tem? Ni dvoma, da so madžarski dogodki in soglasna obsodba teh dogodkov od strani Združenih Narodov dokazali, da ves svet gleda na Vzhodno Evropo z vse drugega vidika kot da bi jo smatral zgolj za domačo zadevo ondotnih narodov.

Predlagam, da začnemo zdaj razpravljati o teh rečeh. Zadeva je sama po sebi nujna, zahteva ja naša želja po stalnem miru in čut za pravičnost. Te misli so me primorale, da prihajam s svojim predlogom. — *Christian Democratic Review*, No. 39.

Zapad in Slovani

Zgodovina priča, da slovanski narodi so krvaveli stoletja, ko se se borili s krutimi Azijati, Turki,

Mongoli itd., dočim so se zapadni narodi v miru razvijali gospodarsko in kulturno. Kake hvaležnosti za to ni Zapad Slovanom nikdar izkazoval za njihove nemale žrtve — marveč vsepovsod jih je še izkoriščal in zapostavljal, kjerkoli je mogel. Anglija je podpirala Germane, Romane in Azijate proti Slovanom vsepovsod. Slovanov in njihovih pravic ni nikoli branila, pač pa vedno ščuvala proti njim druge. Slovani pa so neštetokrat pomagali rešiti Anglijo in Zapad pred Germani in Azijati. Za plačilo so prejemale le črno nehvaležnost. Kdor čuti v sebi kaj Slovana, tega pozabiti ne more!

Ampak Slovani so zdaj čez glavo v komunizmu! To je res njihovo najžalostnejše poglavje in bo tako tudi ostalo v njihovi zgodovini. Toda ali je Zapad brez vsake krivde pri tem? Ali ni precej dokazov, da je Zapad z Anglijo na čelu stoletja blokiral vsako pošteno prizadevanje slovanskih narodov, da bi si pomagali do boljšega gospodarskega napredka. In ali je Anglija na čelu Zapada kaj storila, da bi preprečila komunizmu pot med Slovane? Je kaj takih dokazov? Kdo ve zanje? Jasno pa je izjavil dokaj cinično bivši znani ministerski predsednik Anglije, ko se je nekdo oglasil, da ni ravno prav, da se komunistu Titu daje prilika in pomoč do oblasti v Jugoslaviji. In ministerski predsednik je vprašal nazaj:

„Ali vi mislite po vojni živeti v Jugoslaviji?“

„Ne“, je bil odgovor.

„Jaz tudi ne!“ je cinično dostavil bivši znani ministerski predsednik. Da, da! Zapad je tudi pomagal v sedlo komunizmu v Jugoslaviji! Danes se zgražajo nad tistim, čemur so sami pomagali, da se je uveljavilo med Slovani. Zakaj in iz kakšnega razloga? Komunizem naj gnjavi in uničuje Slovane, jih nam ne bo treba!

Slovani so zaenkrat v sponah komunizma in njihova sedanost je črna in zatemnjena. A zasvitalo se bo jutro in Slovan bo na novo vstal prečiščen v trpljenju in tega se vsi njegovi neprijatelji boje!

Hude nevihte divjajo in še hujše se bližajo. A slovanskih lip ne bodo podrle. V novi pomladi bodo na novo ozelenele in cvetele, lepše kot kdaj doslej! — *Baragova pratika* za 1958.

Tvoje prijateljstvo

Slabo prijateljstvo je kakor plevel, ki polagoma prepoji duševnost prijatelja ali prijateljice s svojim mišljenjem in čustvovanjem. Iz tega nujno sledi, da moramo biti pri izbiri prijateljev in prijateljic skrajno previdni.

Varuj se slabe tovarišije! Trdijo, da se nauči z volkovi tuliti, kdor z njimi hodi, in da kdor okoli mlinarja hodi, kmalu postane bel. Ne hodi torej med volkove, pa tudi ne premljavaj v nespametni družbi raznih neslanosti, če nočeš okužiti svojega srca.

Ogibaj se preveč klepetavih deklet, ki nikoli nič ne mislijo, kaj govore. Polna usta, prazna glava!

Bežite pred nevernimi fanti in dekleti! Imajo se za „progressivne“, pa kljub svoji omejenosti najdejo vedno veliko zabavljanja čez vse, kar je verskega, ker jim to dejstvo vedno izprašuje vest.

Bojte se posvetnih, ki plavajo v toku prevelikega izživljanja in zabav. Poiščite si zaklad pravega prijateljstva med vernimi, poštenimi in skromnimi dekleti in fanti, ki ljubijo svoje starše in vršijo vestno svoje dolžnosti, ki jemljejo resno svoje življenje in svoj poklic.

Pravo iskreno prijateljstvo bogati, se v ljubezni razdaja, krepi, pomaga, opozarja, tolaži. Ko najdeš osebo, s katero moreš biti v takem razmerju, zahvali Boga za to. Taka oseba je neprecenljiv zaklad. — *Naš tednik-Kronika*.

zna jezika! Kakšen jezik je? Ni poljsko, ni češko. Kaj je? Francosko ni, angleško še manj. To bo hudo, ker ne zna drugega. Zmerom bo tolmač zraven“.

„Se vsaj kregala ne bosta“, ga je tolažila žena in brisala sliko svetega Janeza Nepomuka. Senca in skrb na moževem obrazu nista ušla njemu pogledu.

„In če ji kaj ne bo po volji, bo najprej vpila nad tolmačem in ta bo kričal v mene. In kjer so trije, izzve ves svet. — Stara gospa me je poklicala k sebi in dejala: ‚Preproga ne leži prav‘. In ko sem končal in uravnal preprogo, ki je bila že prej na svojem mestu, je dejala: ‚Urban, to in to bomo pa naredili tako!‘ Zmerom tako, kot je bilo že narejeno, dasi je dobro vedela, da je že narejeno. Tako me je kregala, pa sem rekel: ‚Če bo mogoče‘“.

Urban je pripovedoval bolj sebi nego ženi.

„In sedaj, sedaj pa kar pride, ne da bi se naznanila. Saj ni nič, a vendar; navada je bila taka“.

Hudoval se je in prepisoval pismo.

„Tisto o medalji izpustim?“ je vprašal.

„Najbolje, ko se nič ne ve“.

„Da, da, in zadrega, zadrega. No, da! — Ali veš takrat? Kako smo se gledali, ko nas je stari Legvart povabil na kosilo! ‚Naznanjam Vam, da je moj Peter dovršil gimnazijo in maturo ...‘“.

„Bil je v realki.“

„Dobro, pa tam — re-re ... naj bo! K sreči sem bil že na stopnicah izvedel, da je padel. Durgi so mu čestitali. Kako kislo se je držal!“

„Meni se je smilil fant!“

„Meni, tudi, meni tudi, pa Legvart tudi ...“

Pripravil se je zopet k pismu:

„Moji preljubi prijatelji ...“ Pisal je dolgo, izpustil o medalji: „Za to je še zmerom čas, veš, in oni morajo prej pisati. Ti si res oprezna“. — Pa je nadaljeval: „Oskrbništvo gradu je v redu; upam, da bo tudi zanaprej. Mlada gospa je dobra, samo jezika ne zna in težko se bomo razumeli, kar se oskrbnitva tiče“.

„In niti veš ne, kako bo“, je dejala žena. „Počakaj šel!“

„Zdaj že stoji in nič slabega ni napisanega. Ali je kaj slabega? Komu čez čast? Kaj to? ‚Jezika ne zna‘. Ali je to greh, če jo je mati učila drugače kakor mene ali tebe? Nič ne de. In vsak jezik je Bog ustvaril, da bi Njegovo ime častili. V vseh jezikih. Bodi počesčen! Ptiči pojo po svoje, živinica po svoje, hrošči po svoje, še ta muha na zidu, pa bi se

človek spotikal ob človeka, ki ga ne ume; vse naj časti Boga, kakor mu je dano. In spotikati se bi bil greh“.

Starec je vihtel s peresom po zraku ter, ves razgret ob tej razlagi, dokazoval s kretnjami in potezami v obrazu, kolike važnosti je to vprašanje. „Vidiš, to je naredil Bog; kar je naredil, je dobro, pa bi človek, ta nezatna stvarca, popravljaj in hotel drugače. In Bogu ...“

Ni še končal, ko je potrkalo na vrata, in preden sta se oskrbnikova odzvala, je že vstopil človek s tistim zoprnim obrazom. V čudni mešanici vseh mogočih jezikov je s turdom in muko dopovedal, da kliče gospa oskrbnika.

„In kakšen jezik govori?“ je vprašal oskrbnik, ko je prikimal, da je razumel.

„Kdo? — Jaz?“ se je zavalilo po ustih. „Jaz sem Martin!“

„Ne, kakšen jezik govori gospa, milostna gospa grofica?“ je ponovil vprašanje. „Človek mora rabiti lepe naslove; hudobni jeziki niso redki“, si je mislil.

„A?“ se je zarežal Martin. „To je špansko“.

Odšla sta. Nad stopniščem v prvem nadstropju je čakala gospa. Martin mu je razložil, da želi „milostna gospa“ vse videti. Zakaj oni „bodo biti“ sedaj v gradu.

„Preveč bo za en dan!“

Martin je pretolmačil odgovor. Gospe se je potemnilo lice. Oskrbnik je to dobro videl in jezno pogledal Martina. „Če človek sam ne zna jezika! Bog ve, kaj je dejal?“ si je mislil.

Pričelo se je veliko pregledovanje, gospa je imela v rokah veliki zapisnik in štela, gledala in nadzirala. Martin se je klanjal; zdelo se je, da mu obraz takoj počni. Urban je razkazoval in pojasnjeval. „Ali ne zaupa?“ mu je parkrat švignilo skozi možgane in pogled mu je ostal na pozlačenem zobu. „Nič, gospodinja je in pravico ima. A vendar, zakaj je prišla prav zdaj?“

In obšli so dvorišče, obšli skedenj, hlev, shrambo za žito. Tu je planila izpod velikega zaboja v kotu grda podgana. Gospa je vzkliknila in nevoljno vprašala, zakaj jih ne polove. Zakaj? „Ali ni mačk pri hiši?“

„Seveda sol!“ je odgovoril, a zamolčal, da vsaka mačka ne lovi podgan. Zajecjal je nekaj, nerodno zajecjal o pasteh.

Šli so skozi vse sobe. V eni je bilo malo zadehlo. „Zakaj se niso odprla okna?“ je vprašala gospa, tolmačil Martin in poslušal Urban.

„Zakaj? Okna se vedno odpirajo, a do zdaj je bila megla in ...“

„Danes je lepo!“ je dejala.

Žalostna svatovščina

Rozina Potica in Orehko Kolač bi se rada zahvalila za udeležbo na svatovščini, pa se nimate komu. Ljudje so mislili, da je bilo vse skupaj le „prvi april“ in se niso odzvali. Novoporočenca sta se dolgočasila. Sklenila pa sta, da bosta zlato praznovala kakšen drug dan. Za vabilo je pa še dosti časa.

Uganka

Videli smo posetnico: IVAN ČURK, CERKLJE. Bilo je pripisano, da ima mož v svoji župniji častno službo.

Kakšno službo ima, to je uganka. Kdor prvi pošlje pravi odgovor, dobi za nagrado knjigo.

Čudna zgodba Avstralca

Je resničen Avstrelac, izmed prvotnih ljudi. Izhaja iz rodu Kulikup, ki ga je še nekaj po planjavah Zapadne Avstralije. V obraz je še zmerom zelo podoben svojim prednikom. Starši so mu dali ime: Imipuk.

Sem Kranjčičev

Jurij...

Po čudnem naključju je prišel v šole, kjer je jako dobro napredoval. V teku let se je povzpел do visoke izobrazbe in postal celo pridigar neke protestantske sekte. Od tedaj dalje se je podpisoval: Rev. Imipuk.

Za nadaljne izobražanje je odšel najprej v Anglijo, nato v Nemčijo. V Angliji si je privzel še ime Lover in se podpisoval: Rev. Lover Imipuk. S tem imenom je prišel v Nemčijo, kjer je študiral, pa tudi pridigar in mnogo predaval o Avstraliji. Proslavljal je svojo domovino v kar najlepših barvah in trdil, da svet nima lepšega „vrta“ kot je Avstralija. Nemci so ga tako vzljubili, da so mu podelili plemstvo z naslovom: „von Garten“. Ko se je vrnil v Anglijo, je na svojo roko spremenil nemški izraz v angleščino in od tedaj se podpisuje: Rev. Lover von Garden Imipuk.

Nedavno se je vrnil v Avstralijo in sem ga srečal sredi Sydneya. Čemur sem se najbolj začudil, je dejstvo, da me je ustavil in nagoovoril—po slovensko!!! Živa resnica!

Kaj mi je rekel?

Kdor prvi ugane in pošlje pravi odgovor na MISLI, prejme za nagrado knjigo! — Kranjčičev Jurij.

„Da, danes, danes, da...“

Pokazati je moral tudi svoje stanovanje. Vreme je bilo lepo. Zdelo se je, da je vsa pokrajina pod čistim steklom. Zamolklo zeleni gozdovi so se zrcalili v njem, v ozadju visoka gora, čisto na obrežju bela skala. Ob njej se je zibal belo in rdeče pobarvan čoln.

„Ko bi malo sedli, malo sedli, gospa grofica, kaj ne?“ je hitela stara oskrbnica. „Jej, gospa, kdo bi Vas bil pričakoval. In v takem vremenu! Danes, danes je lepo. Dobro, da se niste prehladili; ta megla je nevarna, vpije se v kožo“.

„Saj ne razume!“ je opomnil mož ter se turdil, da bi dognal, kaj gospa misli. Na njenem licu se je zrcalil neizmeren ponos.

„To bomo naredili drugače!“ je dejala, ko je odhajala. Na vratih je komaj vidno pozdravila. Starka ji je bila ponudila roko a v zadregi in nekoliko užaljena jo je skrila pod predpasnik.

Šele opoldne se je končalo ogledovanje. Dvakrat se niso ujemali oskrbnikovi podatki z zapisnikom. Pri mladih prašičkih — dva sta bila poginila, odkar je bil napisan zapisnik, in pa pri novem plotu, kjer je bil račun mizarja manjši, nego je bilo napisano. Starec se je čutil ob tej strašni natančnosti ponižanega; opravičevati se je moral in s tolmačvo pomočjo je obrazložil, da je še velika sreča, ker sta poginila samo dva, ponavadi jih več, lani jih je več in temu se ne čudi. Za novi plot, da, za novi plot! Tam niso bila vračunjena vrata, čisto železna vrata, ker jih je kovač prinesel šele predvčerajšnjim. „Ko bi človek vsaj jezik razumel!“ se je mislil.

„In vidi se, da ne zaupa. Kdaj je še kateri Lipnik kradel, sleparil in se lagal? Povrhu vsega, in to je še hujše, sliši tretji. Kaj si Martin misli?“

Pri kosilu je molčal, trdovratno molčal; videlo se mu je, da ga nekaj grize in peče. Na vprašanja je odgovarjal na pol. Zmajal je parkrat sam s seboj.

„Kdo bi si bil mislil, kdo bi si bil mislil!“

Žena se ga ni upala vprašati. Pokrižal se je, odmolil, a ni prižgal pipe. V zadregi je iskal besed, nato je stopil k oknu.

„Moj Bog“, je dejal. „Odtod je res lep razgled, za naju prelep, žena“.

Zakaj prelep?“

„No, povej, ali kdaj rabiš ta razgled na jezero, ali ga? Kaj ali ti je treba jezera, žena, morja ali karkoli vodenega?“

„Če je Bog dal, je dal; on že ve, da je treba, drugače pa bi dal ne bil“.

Mož ni poslušal njenih besed. Nekaj ga je težilo, a ni vedel, kako bi razodel. Zagledal je še nedokončano pismo na mizi.

„S tem ne bo konca. Včasih sem ga pisal tebi tako dolgo, Marija“, je dejal z nasmehom na obrazu. „Še to moram pripisati: Z oskrbništvom bo malo težje. — Sicer bodo razumeli; če pride mlada gospodinja, je vedno težje —“

„Saj ne veš nič“, se mu je nasmejala žena. „Danes je komaj začetek in... Ni končala, ker je čutila, da bi se morala zlagati.“

„Pa obiskati me morajo v pritličju, kadar pridejo, v pritličju, prav na levo...“

O IMENIH NAŠIH GLAVNIH MEST

SYDNEY, glavno mesto države N.S.W., se je sprva zvalo Sydney Cove, kar bi pomenilo Sydneyev zaliv. To ime je dal mestu, bolj rečeno: kraju, kapitan Phillip, ki je leta 1788 ustanovil prvo naselbino. Tako je imenoval kraj v čast angleškemu ministru Lordu Sydneyu, ki je takrat nekaj veljal. Pozneje so besedo „Cove“ izpustili.

BRISBANE, glavno mesto države Queensland, je dobilo svoje ime po tedanjem governerju države N.S.W., ki se je imenoval Brisbane. Pod njegovo administracijo v letih 1821-25 so ustanovili na severu novo naselbino, ki je zrasla v mesto in dobilo sedanje ime.

MELBOURNE, glavno mesto države Victorije, je dobilo ime po tedanjem angleškem minister-skem predsedniku, Lordu Melbourne-u.

ADELAIDE, glavno mesto Južne Avstralije, je nastalo šele po letu 1836. Angleški kralj Viljem IV. je naročil, naj naselbini dajo ime po njegovi ženi, kraljici Adelaidi.

Odkod ime „Ljubljana“?

DR. CELESTIN JELENEC pri-poveduje v „Slovenski Besedi“, Argentina, kako je dr. Evangelist Krek razlagal nastanek imena „Ljubljana“:

„Naj navedem njegovo (Krekovo) teorijo, odkod ime glavnega mesta Slovenije. Nič nima skupnega z ljubeznijo. Ključ nam daje njeno nemško ime Laibach ali Laybach, kar pa ne pomeni „mlačni potok“. Sploh nima nobene zveze s „potokom“, temveč je samo nemška stranskripcija slovenskega lokativa „v lajbah“ ali „v lejbah“. Kakor nemški Selzach za v Selcah ali v Selcih. Nominativ bi se torej glasil Lajbe, Lejbe ali Lebe. Besedno deblo je „l-b“, ki se nahaja v mnogih krajevnih imenih: gora Ljubnik ali Lebnik pri Škofji Loki, Ljubno na Gorenjskem in v Savinjski dolini, Podljuden na Dolenjskem, Leoben na Štajerskem, Lublin na Poljskem in moskovska jetnišnica Ljubljanka.“

V današnjem živem slovenskem jeziku se še nahaja v besedi „lobanja“. Prebivalce Lajb, Lejb ali Leb so ljudje z Iga in drugih so-sednjih krajev imenovali Lebljane, od Leblanov pa prihaja Lebljana, Iblana in današnja Ljubljana. Rusi še sedaj (ali vsaj takrat, pred 55 leti!) uporabljajo za ime našega mesta plurale tantum: Ljubljane (nominativ, prvi sklon), lokal pa je „v Ljubljanah“ ne „v Ljubljani“.

„Kako to?“ je osupnila žena.

„Tako. Od tu se preselimo; soba bo za goste, ker ima lep razgled na jezero...“

Marija je za hip onemela, potem se prestrašena prestopila od ognjišča.

„Toda spodaj je vlažno, in kaj bo s tvojo nogo? Noč in dan te bo trgalo. Tam je najbolj vlažno, tam je mokro“.

„Pa je dobro! Razgleda nima, ker je drvavnica nasproti“, se je nasmehnil Urban. Pri srcu mu je bilo tesno in žalostno, zato se je silil na smeh.

(Dalje.)

PERTH, glavno mesto Zapadne Avstralije, je dobilo ime po mestu enakega imena Škotskem. To ime je posređoval Sir George Murray, ki je v angleškem parlamentu zastopal Škotski Perth, pozneje pa je postal minister za kolonije. Takrat, nekako leta 1829, je nastala kolonija Zapadne Avstralije in je prišlo na dan novo mesto — Perth.

DARWIN, glavno mesto Sevnega Ozemlja (Northern Territory), ki še ni država, je dobilo ime po znanem učenjaku Darwinu, ki je obiskal Avstralijo leta 1836.

HOBART, glavno mesto Tasmanije, je nastalo v času, ko je bil v Londonu Lord Hobart minister za kolonije.

CANBERRA, zvezno glavno na ozemlju A.C.T. (Australian Capital Territory), ki ne pripada nobeni državi, so leta 1826 imenovali Canberra. Sklepajo, da je ime nastalo iz jezika prvotnih Avstralcev. Pozneje so ga spremenili v današnjo obliko. Edino ime glavnega mesta Zveze bi torej bilo „domače“, vsa druga imena naših glavnih mest so prišla iz Anglije.

Dr. Tavčar in Baraga

Tavčar je prihajal kot patronski gospod rad v trnovsko cerkev na velike praznike: na kresno nedeljo, ob procesiji na Telovo, ob spominski obletnici na belo nedeljo itd. Naročil mi je, naj mu preskrbim, da bo na klopi, kjer je bil zanj sedež, vselej tudi Baragov molitvenik Dušna paša. Trdil je: „To so najlepše slovenske mašne bukve. Baraga je znal, vi mladi pa nič kaj prida podobnega ne spišete“. Imel sem vtis, da je poleg vsebine zelo cenil Baragovo slovenščino. — F. S. Finžgar (v knjigi: Leta mojega popotovanja (1957)).

Iz pisma

Sprejel sem zavitek MISLI. List mi je prav všeč. Sicer se v principu strinjam z Maritainom, ki uči, da ni vedno modro, če duhovnik izdaja kak svetni list, ker se „skupinarstvo“, ki ob listih navadno nastane, prenese na Cerkev, ki bi morala biti nadskupinska, toda res je, da to drži samo dotle, dokler ni primernih laikov, ki bi bili voljni prenašati take žrtve. In verjetno jih v Vašem slučaju ni, drugače bi imeli list že pred Vami. Večina člankov mi je prav všeč; posebno mi ugajajo tisti deli, kjer se oglašajo čitatelji sami. Ena glavnih nalog listov je, da služijo kot forumi za izmenjavo mnenj. Tega se navadno uredništva in čitatelji premalo zavedajo. — Edi Gobec, Columbus, Ohio.